

Ymmärrys
Tilannehuone: Missä olemme nyt?

Näkemys
Tulevaisuusskenaariot ja visio:
Millaiseen tulevaisuuteen ohjaamme Kirkkoa Helsingissä?

Valinnat
Miten toimien pääsemme toivottuun tulevaisuuteen?

Toteutus
Miten toteutamme valintamme?

Kirkko Helsingissä -strategiaprosessi: osallistumiskierros ja Tulevaisuuspäivä

Tilanneraportti yhteiselle kirkkoneuvostolle
Marraskuu 2023

Tästä diasarjasta löydät

- Lyhyt koonti Kirkko Helsingissä -strategiakokonaisuudesta s. 3–7
- Toimintaympäristöanalyysi s. 8–12 *(tausta-aineistoa, hyödynnetty jatkotyöskentelyssä)*
- Menestys, mitä se tarkoittaa Kirkolle Helsingissä s. 13–15 *(tausta-aineistoa, hyödynnetty jatkotyöskentelyssä)*
- Tulevaisuusskenaariot s. 16–19 *(tausta-aineistoa, hyödynnetty jatkotyöskentelyssä)*
- Osallistamiskierroksen kuvaus s. 20–25
- Topaasia-pelien tulosten koonti s. 26–34 *(tausta-aineistoa, Topaasia-pelit auttoivat rakentamaan strategiakyselyn vastauksia – hyödynnetty osaltaan valintavaiheen valmistelussa)*
- YKN:n strategiakyselyn vastaukset seurakuntaneuvostoilta ja työntekijäkokouksilta s. 35–46
- Tulevaisuuspäivän taustoitusta: YKN:n ja kirkkoherrojen iltakoulun näkökulmat, strategiatyön kaksi näkökulmaa ja resurssivalmistelu s. 47–57 *(tausta-aineistoa, hyödynnetty Tulevaisuuspäivän ja valintavaiheen valmistelussa)*
- Tulevaisuuspäivä ja strategian seuraavat askeleet s. 57–71 **UUSI**

Mikä on Kirkko Helsingissä -strategia?

Strategia vastaa kysymykseen ”Miksi”

- Strategia liittyy organisaation johtamiseen, yhteisen tavoitteen selkiyttämiseen ja sen yhteiseen työstämiseen
- Tulevaisuuden suunta syntyy seurakuntien, yhteisten palveluiden ja luottamuselinten yhteistyöllä

Yhteinen tilannekuva ja tulevaisuuden suunta

- Yhteistä Kirkko Helsingissä -strategiaa tarvitaan koko Helsinkiä koskeviin valintoihin ja toimenpiteisiin
- Yhdistävä strategia 19 seurakunnalle ja yhteisille palveluille
- Yhteisille palveluille johdetaan strategiset linjaukset Kirkko Helsingissä -strategian pohjalta

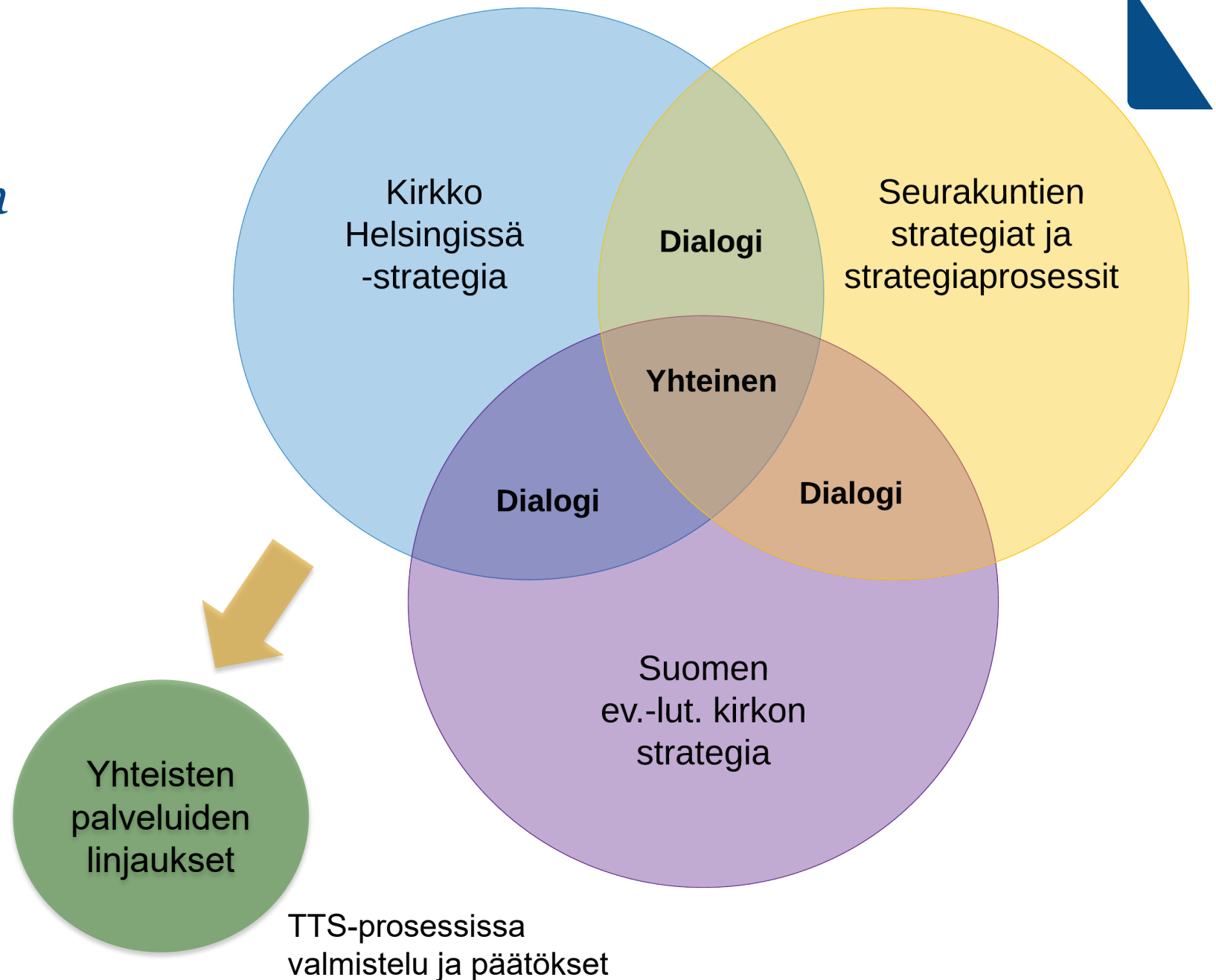
Rinnalla seurakuntien omat strategiat

- Seurakuntien omat strategiat vievät maalin lähemmäs arkea ja tarkentavat toiminnan painotuksia paikallisella tasolla
- Yhteinen Kirkko Helsingissä -strategia ja seurakuntien strategiat ovat samaan aikaan voimassa, ja niiden päivityksessä on mahdollista hyödyntää yhteisiä aineistoja

*Kirkko Helsingissä
-strategia rakennetaan
dialogissa seurakuntien
omien strategioiden ja
kokonaiskirkon
strategian kanssa*

Yhteisille palveluille luodaan
linjaukset Kirkko Helsingissä
-strategian pohjalta.

Suomeksi: strategioiden
sisällöistä ja suunnista käydään
keskustelua eri toimijoiden
kesken.

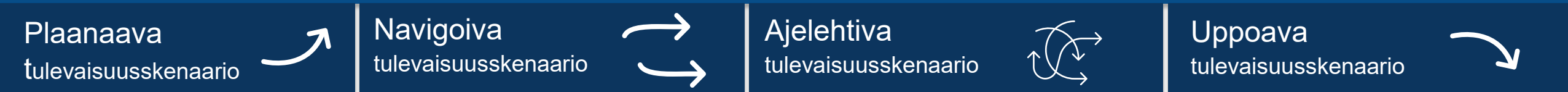

Kirkko Helsingissä -strategia 2030 tasot

YMMÄRRYS (yhteinen tilanne nyt) ja NÄKEMYS (tulevaisuuskuva/visio)

Tarvitaan tilannekuva nykyisestä toimintaympäristöstä, organisaation asemasta ja resursseista sekä yhteinen näky Kirkko Helsingissä -yhteisön menestyksen takaavasta suunnasta. -> **toimintaympäristöanalyysi**

NÄKEMYS (tulevaisuuskuva/visio) – Mikä on organisaation näkemys näistä väitteistä?

Tarvitaan tavoitetila, jota strategisessa työskentelyssä lähdetään yhdessä toteuttamaan.

Toimintaympäristöanalyysi, menestys-koonti + skenaariot -> Topaasia-kortit + keskustelut työntekijäkokoukset + seurakuntaneuvostot, YKN + khrat + johto -työstö -> Kirkko Helsingissä - keskeiset strategiset asiat, olettamukset ja kriteerit valinnoille

VALINNAT (strategiset linjaukset asetetun vision toteuttamiseksi) 1-5

Kuinka tulevaisuuskuvaan päästään?

Kirkko Helsingissä - keskeiset strategiset asiat, olettamukset tulevaisuudesta + kriteerit valinnoille -> valinnat

TOTEUTUS

Strategian toteuttaminen ei ole kiinni luovuudesta, vaan sitkeydestä. Strategian valintojen työstämistä projektien kautta. Operatiiviset päätökset ja työ tukevat strategian toteutumista.

*Plaanaava = Merenkulkutermi. Kulkea plaanissa eli oman keula-aaltonsa päällä

Tulevaisuuspäivän myötä siirrymme näkemysvaiheesta valintojen muotoiluun

2023

KESÄ

YKV:n päätös strategiaprosessista kesäkuussa

HEINÄ

Ymmärrysvaihe Howspace-alustalla kesän ajan; toimintaympäristöanalyysin käsittely

ELO

SYYS

Näkemysvaihe ja skenaariotyöskentely; yhteistä valmistelua luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kesken; YKN:n tehtävänanto srk-neuvostoille ja työntekijäkokouksille

LOKA

MARRAS

Tulevaisuuspäivä la 11.11.2023

JOULU

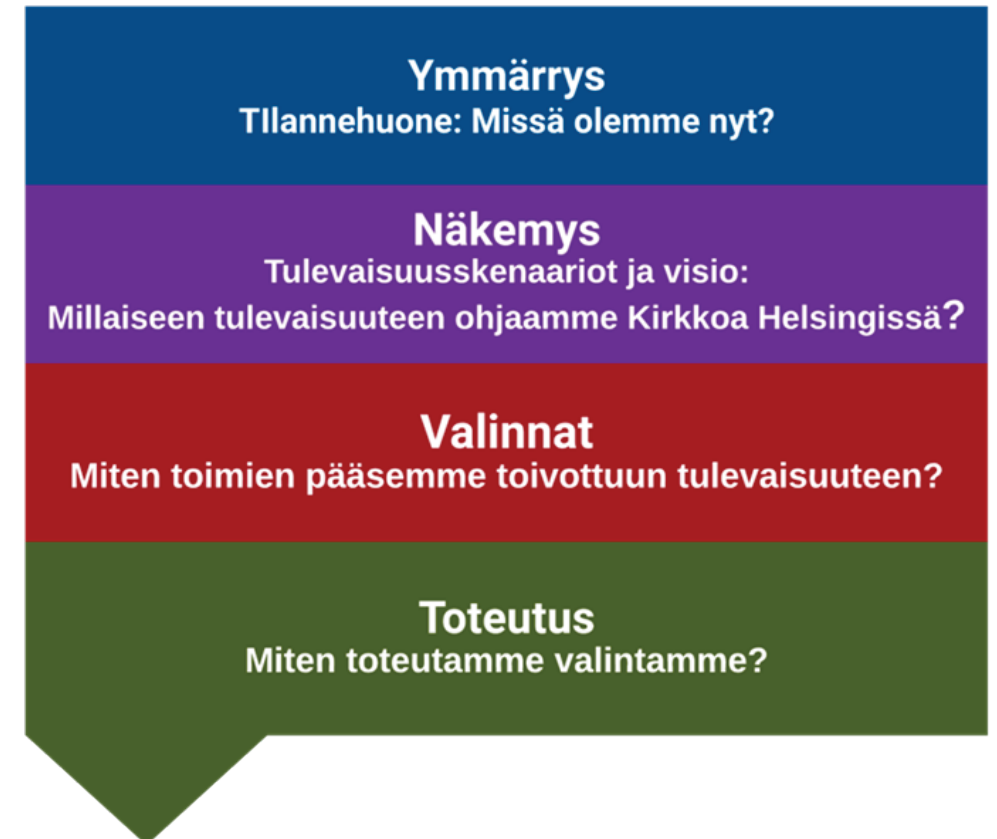
YKV:n päätös strategian valinnoista ja periaatelinjaus resursseista tammikuussa

2024

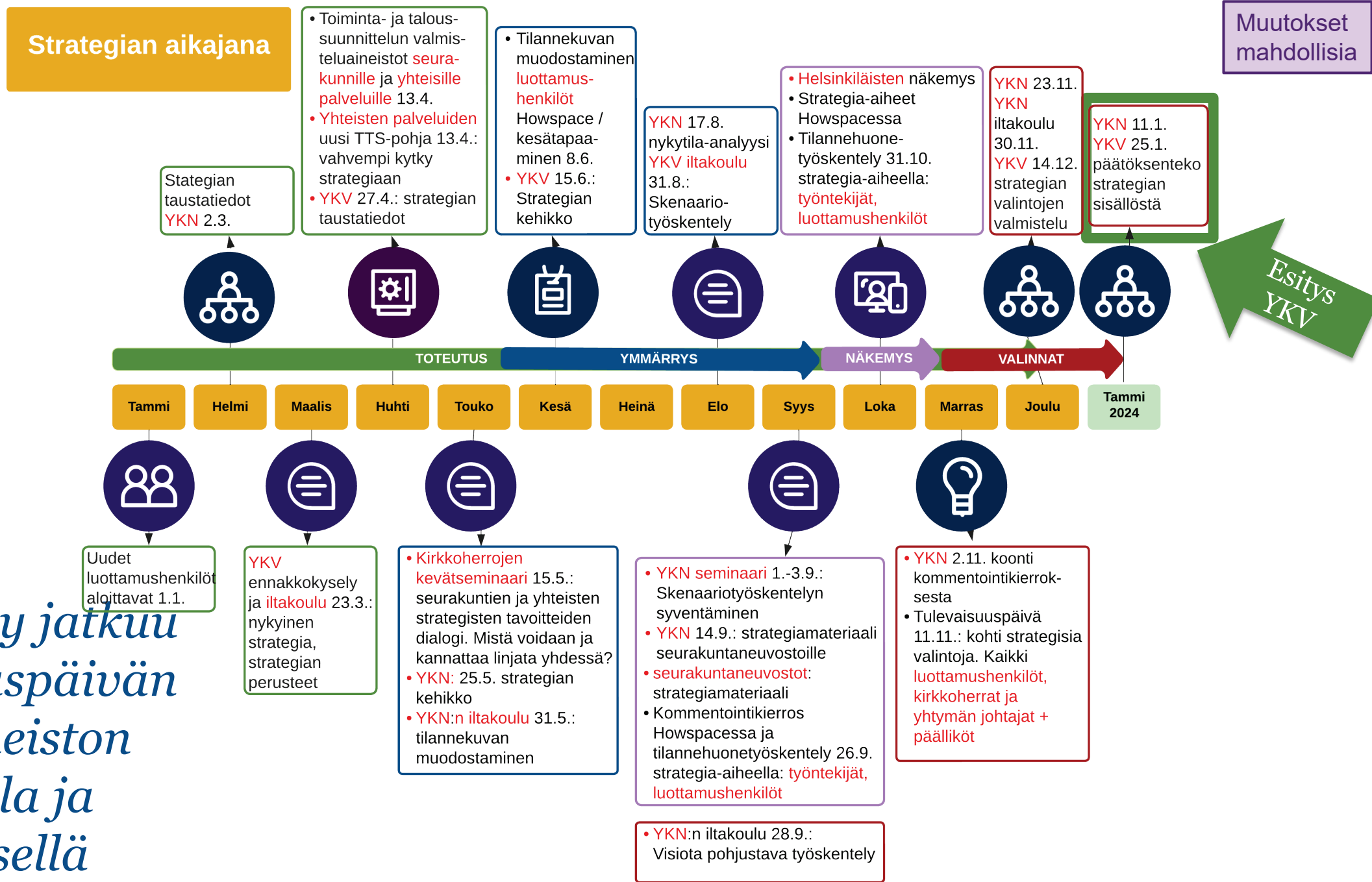
TAMMI

Kirkko Helsingissä eri toimijoita yhdistävän yhteisen strategian toimeenpano

HELMI

Työskentely jatkuu Tulevaisuuspäivän jälkeen aineiston rajaamisella ja kiteyttämällä

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

Osallistamis-
kierroksen kuvaus

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

Tulevaisuuspäivän
taustoitusta

Tulevaisuuspäivä

Toimintaympäristöanalyysi

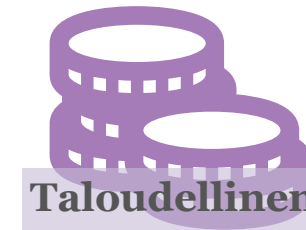
Moniulotteinen tilannekuva Helsingin seurakuntayhtymän toimintaympäristöstä

YKV 31.8.2023

Pohja seurakuntarajat ylittävälle ymmärrykselle reilun, kestävän ja innostavan tulevaisuuden rakentamiseksi

- Taustalla huhtikuussa 2022 tehty toimintaympäristöanalyysi ja tammikuussa 2020 hyväksytty HSRKY:n tilannekuva
- Jäsenyysluvut 31.12.2022 mukaan
- Päivitykset ja johtopäätösten muotoilu touko-elokuussa 2023
- YKN käsitellyt ja kommentoinut 17.8.2023, täydennetty YKV:n iltakouluun 31.8.2023
- Jaossa koko raportti (FI) + tiivistelmä (FI/SV)

Keskeisten muutosilmiöiden hahmottaminen kahdeksan näkökulman kautta

Yhteenveto: PESTELEC-analyysi

Poliittinen

- Muutokset sote-palveluiden tuottamisessa voivat vaikuttaa kirkkoon
- Yhteiskunnallisessa keskustelussa on paineita uskonnonopetuksen muuttamiseen
- Kysymys hautaustoimen, väestökirjanpidon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kulujen korvaamisesta voi aktualisoitua tulevaisuudessa
- Verkostomainen vaikuttaminen lisääntyy
- Polarisaatio kasvaa yhteiskunnallisessa ja kirkollisessa keskustelussa, Helsingissä väestön erityminen on muuta Suomea suurempaa

Taloudellinen

- Inflaatio on nostanut energian, sähkön, raaka-aineiden, elintarvikkeiden ja rakentamisen hintaa
- Kirkon palkkakustannukset kasvavat
- Kiinteistöjen korjausvelka on suuri
 - YKN on asettanut tavoitteeksi 40 000 kerros^m² vähentämisen vuoteen 2030 mennessä
- Jäsenprosentin lasku vähentää kirkollisverokertymää merkittävästi tulevaisuudessa
- Suomen taloudellinen tilanne tulee näkymään kirkon diakoniatyössä

Sosiaalinen

- Helsingin seurakuntien jäsenmäärä laskee tasaisesti
 - 47,4 % helsinkiläisistä oli kirkon jäseniä 31.12.2022
 - Kasteiden ja vihkimisten määrä on vähentynyt merkittävästi
- Ikärakenne on muutoksessa
 - 20–32-vuotiaat ovat määrällisesti suurimmat jäsenryhmät Helsingissä
 - He myös eroavat useimmin kirkosta
 - Tulevaisuudessa jäsenistö vanhenee ja eläköityy
- Helsingissä muuttoliike on suurta
 - Ulkomaalaistaustaisen väestön kasvu ei näy seurakuntien jäsenistössä

Teknologinen

- Digitaalinen käyttäjäkokemus on tärkeä jäsenyys- ja asiakaskokemukseen vaikuttava tekijä
- Digitaalisiin ratkaisuihin ja nykyaikaiseen jäsenyydenhallintajärjestelmään panostaminen on välttämätöntä toiminnan kehittämiseksi
- Kirkko käsittelee ihmisten yksityisyyden suojan piiriin kuuluvia henkilötietoja, mikä alleviivaa tietosuojan merkitystä
- Tekstipohjaisen tekoälyn nopea kehittyminen haastaa kirkkoa pohtimaan tekoälyn mahdollisuuksia ja rajoituksia sekä osallistumaan tekoälystä käytävään eettiseen keskusteluun

Ekologinen

- Luonnon kantokyky murenee ilmastonmuutoksen ja luontokadon seurauksena
- Ympäristön tila ja tulevaisuus aiheuttavat huolta ja ahdistusta
- Helsingin seurakuntayhtymän tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030
- Kirkot ovat merkittäviä kaupunkikuvallisia maamerkkejä
- Hautausmaat ovat helsinkiläisille tärkeitä

Laillinen

- Julkisoikeudellisena yhteisönä kirkolta odotetaan hyvää ja läpinäkyvää hallintoa
- Julkisen vallan käyttöä tarkastellaan ja säännellään yhä tiukemmin ja läpinäkyvyysvaatimus on vahva
- Yhdenvertaisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvät vaatimukset kasvavat
- Kolmannen sektorin rooli palveluiden tuottajana tulee kasvamaan lakisääteisesti
- Kirkon hallinnon monimutkaisuus ja etäisyys voivat etäännyttää kirkon jäseniä

Eettinen

- Kirkon perustehtävään kuuluu pitää huolta yhteiskunnan syrjään jätetyistä
- Auttamistyöllä ja heikoimmassa asemassa olevien tukemisella on merkittävä rooli Helsingin seurakuntien työn eettisen oikeutuksen kannalta
- Kirkon odotetaan heijastavan arvojaan kaikessa toiminnassaan
- Ajankohtainen maailmantilanne ravistelee ihmisten turvallisuuden tunnetta ja herättää huolta
- Kirkon odotetaan osallistuvan yhteiskunnassa käytävään eettiseen ja arvokeskusteluun

Kulttuurinen

- Suomalaisten hengellisyys on muuttunut yhä omaehtoisemmaksi ja monimuotoisemmaksi
 - Yhä useampi suomalainen kuvaa itseään hengelliseksi tai henkiseksi, mutta ei uskonnolliseksi (ns. etsijät)
 - Naiset kuuluvat kirkkoon miehiä useammin (Helsingissä 51,6% / 42,9%)
 - Nuorten naisten uskonnollisuus muuttuu miehiä nopeammin
- Helsingissä hengellisyyden kirjo on laaja
 - Ihmiset valitsevat yhteisönsä arvojensa ja merkityksellisyyden kokemuksen perusteella
- Kirkon yhteiskunnallinen asema on edelleen kohtuullisen vahva, mutta se voi muuttua

Analyyysin johtopäätökset on jaoteltu neljään teemaan

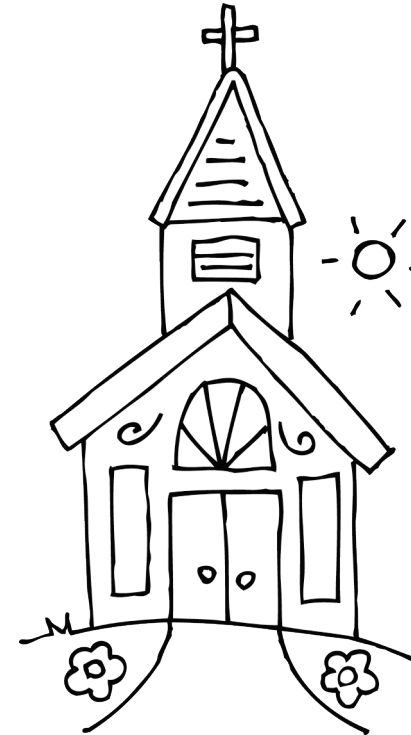
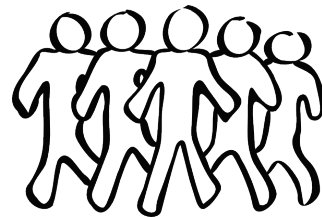

2. YHTEISKUNNAN ILMIÖT

Moniarvoinen ja muuttuva kaupunkiympäristö

3. IHMISTEN SUHDE KIRKKOON

Vuorovaikutus monimuotoisen hengellisyiden ja helsinkiläisten tarpeiden kanssa

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

4. KIRKON ROOLI JA TOIMINTA

Kirkon rooli yhteiskunnassa hengellisenä kasvupaikkana, lähimmäisenrakkauden edistäjänä ja aktiivisena keskusteluun osallistujana

1. TOIMINNAN PERUSTA JA MAHDOLLISTAJAT

Arvopohjan ja resurssien vaikutus toimintaan

Vastuullinen hallinto

Kestävä talous

Kristillinen usko ja arvopohja

Kirkon Helsingissä tulee reagoida muuttuvaan hengellisyyden kenttään ja ihmisten tarpeisiin

1. Toiminnan perusta ja mahdollistajat

- Kristilliset arvot ja sanoma Jumalasta kaiken toiminnan lähtökohtana
- Vastuullisen ja läpinäkyvän hallintotavan korostuminen
- HSRKY:n talous vakaa, mutta taloudellinen toimintakyky vaatii jatkuvaa seurantaa ja tarpeen vaatiessa riittäviä sopeutustoimia

2. Yhteiskunnan ilmiöt

- Luontokato, sodat ja katastrofit lisäävät huolta maailman tilasta
- Arvojen polarisaatio ja vastakkainasettelu heikentävät dialogia
- Kansalaisten talouden kantokykyä koetellaan, kasvava taloudellinen eriarvoistuminen
- Sosiaalinen syrjäytyminen, mielenterveyden ja jaksamisen ongelmat
- Helsingissä muuttoliike voimakasta, mutta kirkon vieraskielisten tavoitavuus vähäistä

3. Ihmisten suhde kirkkoon

- Uskonnollisen, hengellisen ja henkisen kentän moninaistuminen
- Henkilökohtaisen merkityksellisyyden ja kokemusten etsintä
- Uskonnollisiin yhteisöihin kuulumisen yhä tietoisempaa; kulttuuri-kristillisyyden ja uskonto-kasvatuksen oheneminen
- Seurakuntien jäsenmäärät laskussa, alueelliset erot huomattavia
- Kirkollisiin toimituksiin ja jumalanpalvelukseen osallistuminen vähentynyt

4. Kirkon rooli ja toiminta

- Tarve löytää kirkon sanomasta ja perinteestä sisältöjä, joilla on luonteva kosketuspinta tämän ajan kysymyksiin ja ihmisten hengellisiin tarpeisiin
- Kirkon auttamistyötä arvostetaan laajasti
- Roolin kirkastaminen yhteiskunnallisessa arvokeskustelussa ja vaikuttamistyössä
- Jäsenten osallisuus kehittämiseen tärkeää; kirkon työntekijät mahdollistajina

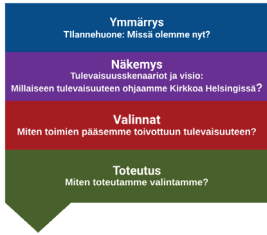
Mitä ymmärrämme menestykseksi Kirkolle Helsingissä?

Strategia on suunnitelma menestymisestä tulevaisuudessa.

Menestyksellä aineistossa tarkoitetaan onnistumisessa tavoitellussa strategisessa suunnassa.

Mitä sinulle tarkoittaa menestys, kun ajattelet Kirkkoa Helsingissä? Työntekijät ja luottamushenkilöt 08/23

Mitä menestys tarkoittaa Kirkolle Helsingissä?

Yhteenveto YKV:n iltakoulusta (31.8.) ja YKN:n seminaarista (1.–3.9.)

1. Kasvu ja yhteisöllisyys

- Kirkon jäsenmäärän ja jäsenyytyväisyyden kasvattaminen
- Yhteisöllisyyden kokemuksen vahvistaminen
- Kasteen ja rippikoulun merkitys kirkkoon sitouttamiselle
- Nuorten aikuisten tavoittaminen avainasemassa

2. Arvojenmukaisuus

- Usko ja yhteys Jumalaan sekä kristilliset arvot näkyvässä kaikessa toiminnassa
- Kyky tuoda ja sanoittaa kristinuskoa tämän päivän ihmisten tarpeisiin

3. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus

- Lähimmäisen-suvaitsevaisuuden edistäminen yhteiskunnassa
- Heikommassa asemassa olevien puolustaminen ja osallisuuden lisääminen

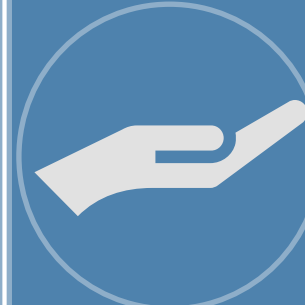
4. Laaja jäsenten kirjo

- Eri ikäryhmien tavoittaminen ja mukaan kutuminen
- Moninasiin hengellisiin tarpeisiin vastaaminen
- Ovien avaaminen laajemmalle monikulttuurisuudelle

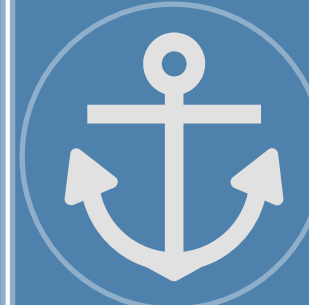
5. Myönteinen mielikuva kirkosta

- Erimielisyyteen ja ristiriitoihin painottuvan julkisen mielikuvan kääntäminen
- Dialogisuuden ja kunnioituksen vahvistaminen toimintakulttuurissa
- Kirkon merkitys hyvän tekijänä kaupungissa
- Aktiivinen osallistuminen arvokeskusteluun

6. Jäsenlähtöisyys

- Sujuvat palvelut ja rajapinnat jäsenille
- Jatkuva tarpeiden tunnistaminen ja kuuntelu toiminnan kehittämisessä
- Liikkuminen kirkon sisältä ihmisten joukkoon: läsnäolo katukuvassa ja tapahtumissa
- Viestinnän merkitys kirkon näkyvyyden kannalta (mm. sosiaalinen media)

7. Luottamus ja toivo

- Kristilliseen uskoon pohjaavan tulevaisuuden toivon lisääminen yhteiskunnassa
- Yhteinen strategia mahdollistamassa koko Helsingin laajuista suunnitelmallista kehittämistä
- Mahdollisuuksien luominen seurakuntien selkeämmälle profiloitumiselle

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

Osallistamis-
kierroksen kuvaus

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

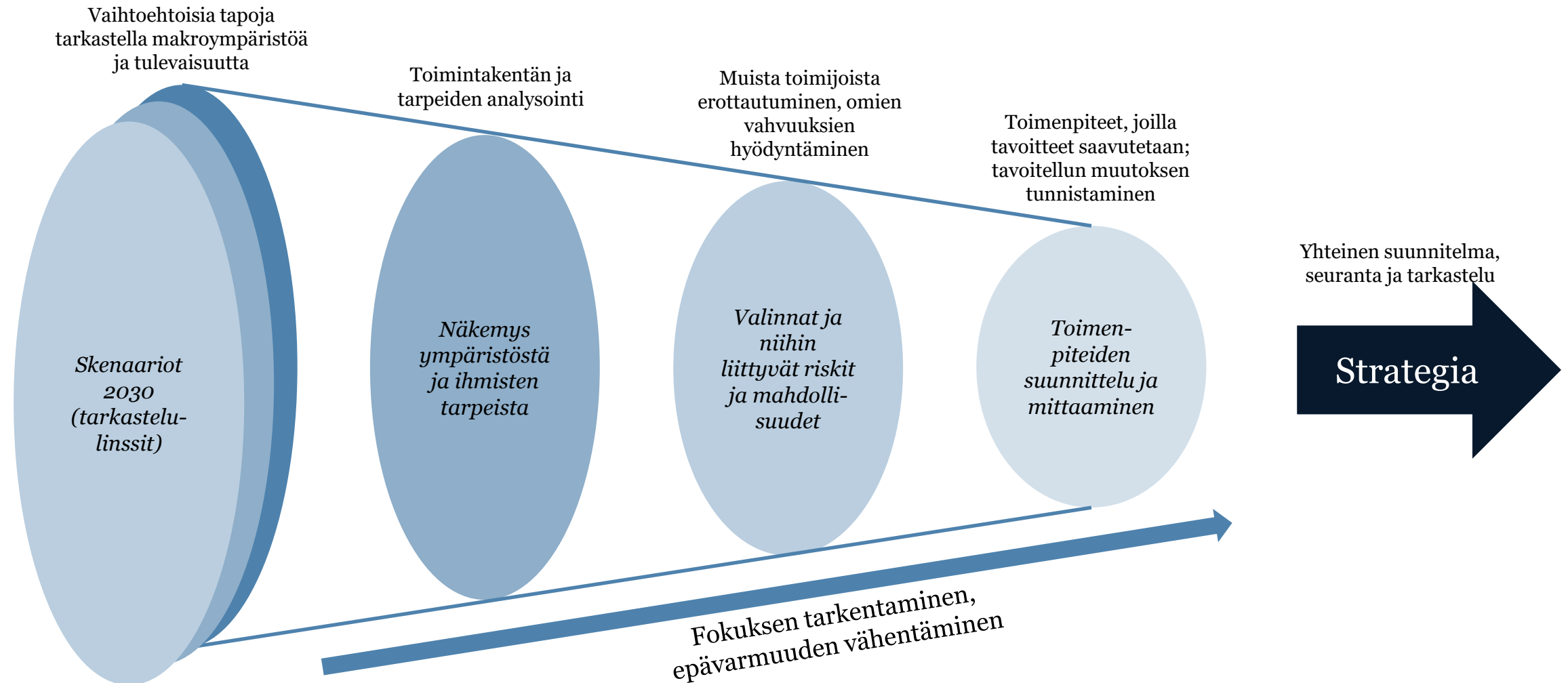
Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

Strategiatyön
kaksi näkökulmaa

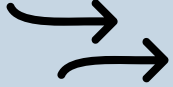
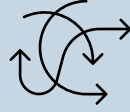

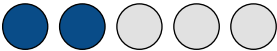
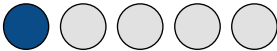
Tulevaisuuspäivä

Tulevaisuusskenaariot 2030

Skenaarioista kohti strategista suunnittelua

Käsittelyssä olevat neljä skenaariota auttavat hahmottamaan nykytilaa, tulevaisuutta ja omien toimiemme vaikutusta

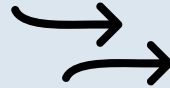
	 Plaanaava skenaario	 Navigoiva skenaario	 Ajelehtiva skenaario	 Uppoava skenaario
Kuvaus	<i>Kasvava ja ihmisiä osallistava kirkko, joka vastaa helsinkiläisten tarpeisiin ja toimii aloitteellisesti yhteiskunnassa.</i>	<i>Jäsenmäärältään vakiintuva kirkko, joka sopeuttaa toimintaansa kestäväälle pohjalle ja tavoittaa keskeiset kohderyhmänsä.</i>	<i>Nykytilanteeseen tyytyvä kirkko, jolla ei ole yhtenäistä tulevaisuuden suuntaa tai kehittämisen päämäärää ja joka ei tee aktiivisesti valintoja.</i>	<i>Jäsenmäärältään laskeva kirkko, joka suuntaa toimintansa suppeamman jäsenkunnan realiteetteihin.</i>
Kirkon jäsenmäärän ja resurssien kehitys	 Kasvava	 Tasaantuva	 Laskeva	 Voimakkaasti laskeva
Tarvelähtöisyys ja kehittämisote	Tarpeisiin vastaava, proaktiivisesti kehittyvä	Keskeisiin tarpeisiin vastaava, sopeutuva	Tarpeiden paljoudessa tasapainotteleva, reaktiivinen	Enemmistön tarpeista etäntynyt, suppeampaan rooliin mukautuva
Näkyvyys ja vaikuttamismahdollisuudet yhteiskunnassa				

Skenaariotyöskentelyssä on tarkasteltu neljää skenaariota viiden eri näkökulman kautta

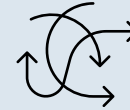
*Plaanaava
skenaario*

*Navigoiva
skenaario*

*Ajelehtiva
skenaario*

*Uppoava
skenaario*

1. Kirkon olemus Helsingissä

Helsingiläisten mielikuvat kirkosta • Toiminnan kehittämisen periaatteet • Usko ja kirkkoon kuuluminen

2. Kirkko ja yhteiskunta

Kirkon yhteiskunnallinen rooli ja asema • Suhde ihmisten arvoihin ja hengellisyyteen • Toiminnan vaikuttavuus

3. Taloudellinen tilanne

Tulopuoli • Menopuoli • Resurssien riittävyys ja sopeutustoimet

4. Kirkon henkilöstö

Henkilöstön kehittäminen • Kirkon työnantajamielikuva • Vaikutus työnkuvaan

5. Kiinteistötilanne

Kiinteistönhallinnan periaatteet • Kiinteistöjen talousvaikutukset • Tilojen käyttö ja laatu

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

**Osallistamis-
kierroksen kuvaus**

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

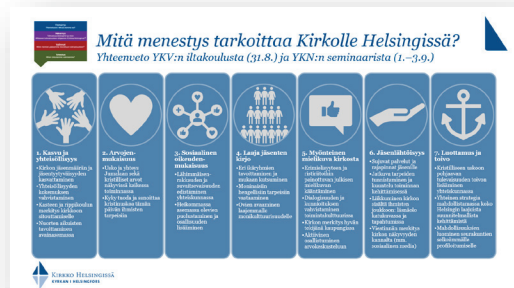
Strategiatyön
kaksi näkökulmaa

Tulevaisuuspäivä

Osallistumiskierroksen kuvaus: seurakunnat ja yhteiset palvelut

Runsaasti aineistoa monipuolisen tilannekuvan tueksi

Kaikki seurakuntaneuvostot, kaikki yhteiset palvelut, 16 srk työntekijäkokoukset

Käsittelyssä olevat neljä skenaariota auttavat hahmottamaan nykytilaa, tulevaisuutta ja omien toimiemme vaikutusta

Skenaario	Yksityiskohtainen kuvaus
Maanantai skenaario	Kaava ja Ruuska-vaikuttava kirkko, joka tuottaa ihmiskäsitteitä ja tarjoaa palveluita yhteiskunnassa.
Näkökulma skenaario	Määrämittainen vaikuttava kirkko, joka tuottaa ihmiskäsitteitä ja tarjoaa palveluita yhteiskunnassa.
Ajeltiin skenaario	Nykytilan voimavaroja hyödyntävä kirkko, joka ei ole riittävästi ihmiskäsitteitä tuottava ja tarjoaa palveluita yhteiskunnassa.
Oppoista skenaario	Jäsenmäärällisesti kasvava kirkko, joka tuottaa ihmiskäsitteitä ja tarjoaa palveluita yhteiskunnassa.

Tulevaisuus-skenaariot 2030

Srk-neuvostojen ja työntekijäkokousten näkemykset

Pohdinnat kirkon menestymisestä

Kaikki yhteiset palvelut, viiden seurakunnan työntekijät. Topaasian näkökulmat Mentimeterin kautta pohjana 10 seurakuntaneuvoston keskusteluissa.

Moniulotteinen tilannekuva Helsingin seurakuntayhtymän toimintaympäristöstä

Pohja seurakuntarajat ylittävälle ymmärrykselle reilun, kestävän ja inostavan tulevaisuuden rakentamiseksi

Keskeisten muutosilmioiden hahmottaminen kahdeksan näkökulman kautta

- Taustalla huhtikuussa 2022 tehty toimintaympäristöanalyysi ja tammikuussa 2020 hyväksytty HSRKY:n tilannekuva
- Jäsenyysluvut 31.12.2022 mukaan
- Päivitykset ja johtopäätösten muotoilu touko-elokuussa 2023
- YKN käsitellyt ja kommentoidut 17.8.2023, täydennetty YKV:n ilakokouluun 31.8.2023
- Jaossa koko raportti (FI) + tiivistelmä (FISV)

Toimintaympäristö-analyysi

Kirkko Helsingissä -strategian tilannekuva

Topaasia-strategiapelit

Seurakuntaneuvostojen ja työyhteisöjen osallistaminen 15.9.–20.10. 2023

Kutsu käsitellä Kirkko Helsingissä -strategiaa työntekijäkokouksessa*

Tausta-aineisto

- Toimintaympäristöanalyysin tiivistelmä 5 s. (FI + SV)
- YKV:n ilta koulu, YKN:n seminaari sekä kerätty palaute: *Mitä menestys tarkoittaa Kirkolle Helsingissä?*

Tavoiteltu lopputulos

- Seurakunta / osasto tunnistaa 1–3 keskeisintä kehitysteemaa kaikkien Helsingin seurakuntien kannalta. Kehitysteemoja kerätään strategiasuunnitteluun, jonka tuloksena yhteinen kirkkovaikuttamisstrategia määritellään.
- Työntekijät vaihtelevasti osallistuvat.

Tehtävänanto

Tehtävänä on tunnistaa oheismateriaalin, seurakunnan osallistumisen pohjalta keskeiset asiat, joista tulisi linjata

1. Mitkä ovat 1–3 keskeisintä asiaa, jotka vaikuttavat kaikkein eniten?
2. Miksi juuri nämä asiat ovat mielestänne keskeisimmät?

(BONUS: Millaisin toimenpitein asioihin olisi mahdollista vaikuttaa?)

* Työntekijäkokous: Osaston johtaja / kirkkoherra päättää, miten koko työyhteisön jäseniä johdetaan sisäisesti.

14.9.2023

Kirkko Helsingissä -strategian kommentointitehtävä seurakuntaneuvostoille

Yhteinen kirkkoneuvosto pyytää seurakuntaneuvostoa käsittelemään Kirkko Helsingissä -strategiaa kokouksessaan niin, että seurakuntaneuvosto voi toimittaa palautteen käsitteystä viimeistään 20.10.2023.

Seurakuntaneuvoston osallistumisella Kirkko Helsingissä -strategiatyöhön on tavoitteena luoda seurakuntien luottamushenkilöille mahdollisuuksia strategian sisällön ja esitettävien kommentointien sekä oman kokemuksen ja osaamisen hyödyntämiseen strategian valintoja muotoillaessa. Tavoitteessa onnistutaan, kun näkemykset ja uusi tieto kulkevat seurakuntatyön ja seurakuntien välillä kumpaankin suuntaan.

Osallistuminen strategian kommentointiin tukee seurakuntaa ja sen omaa strategiatyötä monin tavoin:

1. Seurakunnalla tärkeät näkökulmat tulevat paremmin huomioituihin yhteisessä ilankehässä ja osana kaikkien Helsingin seurakuntien tavoitteita.
2. Kokemus vaikuttamismahdollisuuksista ja kuulluksi tulemisesta vahvistuu.
3. Yhteys strategiatyöhön silouttaa luottamushenkilöitä ja työntekijöitä yhteisiin tavoitteisiin.
4. Strategia-aineistoihin tutustuminen lisää ymmärrystä Helsingin seurakuntien kohtaamista haasteista ja mahdollisuuksista.

Tausta-aineisto ja tavoitteet

Pyydämme seurakuntaneuvostoa käyttämään 20–30 minuuttia strategia-asiain käsitteilyyn kokouksessaan.

Tausta-aineistoksi toimitamme:

- strategiatyön pohjatuksiksi laaditun toimintaympäristöanalyysin tiivistelmän (suomeksi ja ruotsiksi) ja kokotekstin (suomeksi)
- yhteisen kirkkoneuvoston muotoilemat tulevaisuusskenaariot
- *Mitä menestys tarkoittaa Kirkolle Helsingissä?* -aineiston työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kyselyistä, yhteisen kirkkovaikuttamisen ilta koulusta ja yhteisen kirkkoneuvoston seminaarista (aineistossa menestyksellä tarkoitetaan onnistumista tavoitellussa strategisessa suunnassa)

1 (2)

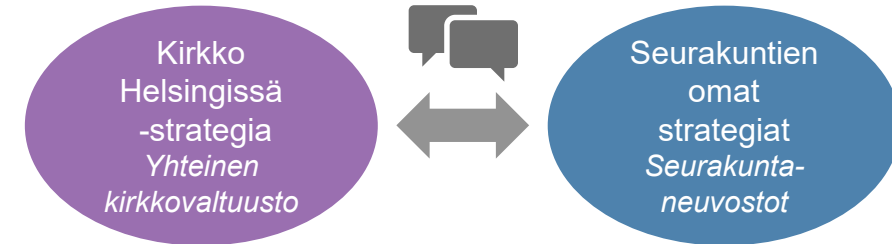
22.11.2023

- YKN kutsui seurakuntaneuvostot ja seurakuntien sekä yhteisten palveluiden työntekijäkokoukset osallistumaan strategiatyöskentelyyn tarjoamalla näkemyksiä **toimintaympäristöstä nousevista keskeisistä asioista.**
- YKN pyysi käymään keskustelun seurakuntaneuvoston kokouksessa ja raportoimaan sen tulokset. **Kaikki seurakuntaneuvostot osallistuivat.**
- YKN pyysi työntekijäkokouksia ottamaan asian esille työntekijäkokouksessa ja raportoimaan keskustelun tulokset. Kirkkoherra / osaston johtaja sai määritellä, mitä työntekijäkokouksella tarkoitetaan. **Kaikki yhteisten palveluiden osastot ja 16 seurakuntaa osallistuivat.**
- Näiden keskustelujen tuloksista sekä aiempien strategiavaiheiden sisällöstä valmistellaan materiaalit Tulevaisuuspäivään 11.11., jotta luottamushenkilöillä ja johdolla on edellytykset valmistella strategisia valintoja.

Yhteinen Kirkko Helsingissä -strategia rakennetaan dialogissa seurakuntien kanssa

TAVOITE

Strategiatyön osallistamisen tavoitteena oli luoda seurakuntien **luottamushenkilöille ja työntekijöille mahdollisuuksia** strategian *sisällön ja esitystavan kommentointiin* sekä *oman kokemuksen ja osaamisen hyödyntämiseen* strategian valintoja muotoiltaessa. Tavoitteessa onnistutaan, kun näkemykset ja uusi tieto kulkevat seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä kumpaankin suuntaan.

EHDOTETUT OSALLISTUMISEN TAVAT

Tapa	Arvioitu aika	Hyödyt seurakunnalle	Ehdotus käyttötilanteesta
Itsenäinen verkkokysely	5-10 min	Tiivis tapa saada eri henkilöiden näkemyksiä kuuluviin	Itsenäinen osallistuminen henkilöille sopivaan aikaan
Keskustelu työntekijäkokouksessa	10-20 min	Mahdollisuus yhteiseen keskusteluun ja pääkohtiin vaikuttamiseen	Koko työyhteisön ja/tai johtotiimin sisäiset kokoontumiset
Keskustelu seurakunta-neuvoston kokouksessa	20-30 min	Mahdollisuus yhteiseen keskusteluun ja strategiaan valintoihin vaikuttamiseen	Lokakuun seurakuntaneuvoston kokous
Työntekijöiden käsittely Topaasia-strategiapelin avulla	30-45 min (peli) + 20 min (pelinvetäjän perehdytys)	Vuorovaikutteinen, innostava ja keskustelua herättävä tapa lisätä osallisuutta ja tuottaa jäsenneltyjä sisältöjä strategiaprosessiin	Tiimikokoukset, työyhteisöpäivät tai erilliset sessiot valituilla työntekijöillä

Aktiivinen osallistuminen on vahvistanut yhteistä tilannekuvaa ja seurakunnan omaa strategiatyötä

VAIHTOEHDOT TYÖSKENTELYSESSIÖIDEN VETOVASTUULLE

Vaihtoehto 1. Seurakunta itsenäisesti: yhdeksän seurakuntaneuvostoa ja 14 seurakunnan työntekijäkokoukset

Seurakunta vastasivat itse materiaalien käsittelystä, kommentoinnista ja työskentelyn dokumentoinnista luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kesken. Seurakunta toimitti käsittelyn pohjalta vastaukset.

Vaihtoehto 2. Yhteisten palveluiden* tuki tai vetovastuu: kymmenen seurakuntaneuvostoa, viisi seurakuntaa ja kaikki yhteisten palveluiden osastot

Yhteiset palvelut joko tukivat seurakuntaa tai vetivät seurakunnalle yhdessä sovitulla tavalla materiaalien käsittelysession seurakuntaneuvostossa ja/tai työntekijäkokouksessa. Tukea työntekijäkokouksissa oli esim. Topaasia-pelin vetäjien kouluttaminen, Topaasia-pelisesion vetäminen ja näkökulmien kirjaamisessa tukeminen. Seurakuntaneuvostoissa tilanteet toteutuivat pääosin yhteisten palveluiden sovitulla vetovastuulla, jolloin keskustelua tuki lyhyt strategiaesittely, Mentimeter-työskentely pareittain strategisten asioiden priorisoinnissa sekä käydyn keskustelun kirjaaminen ja kiteyttäminen.

OSALLISTUMISEN HYÖDYT SEURAKUNNILLE & YHTEYS SEURAKUNNAN OMAAN STRATEGIATYÖHÖN

- **Seurakunnalle tärkeät näkökulmat** tulevat paremmin **huomioiduiksi** yhteisessä tilannekuvassa ja osana kaikkien Helsingin seurakuntien tavoitteita
- Kokemus vaikuttamismahdollisuuksista ja kuulluksi tulemisesta vahvistuu
- **Yhteys strategiatyöhön sitouttaa** luottamushenkilöitä ja työntekijöitä yhteisiin tavoitteisiin
- Strategia-aineistoihin tutustuminen lisää erityisesti luottamushenkilöiden **ymmärrystä** Helsingin seurakuntien kohtaamista haasteista ja mahdollisuuksista

Kutsu seurakuntaneuvostolle ja työntekijäkokoukselle käsitellä Kirkko Helsingissä -strategiaa

Tausta-aineisto

- Toimintaympäristöanalyysin tiivistelmä 5 s. (FI + SV) työntekijöille ja kokoteksti 29 s. (FI) seurakuntaneuvostoille
- Tulevaisuusskenaariot (YKN:n hyväksymä 14.9.2023) seurakuntaneuvostoille
- Koonti YKV:n iltakoulun, YKN:n seminaarin sekä työntekijöiden ja luottamushenkilöiden näkemyksistä: *Mitä menestys tarkoittaa Kirkolle Helsingissä?*

Tavoiteltu lopputuotos

- Seurakunta tunnistaa 1–3 keskeisintä kehitysteemaa kaikkien Helsingin seurakuntien kannalta. Kehitysteemoja kerätään strategiasuunnitteluun, jonka tuloksena yhteinen kirkkovaltuusto määrittelee 1–5 linjausta Kirkko Helsingissä -strategialle.
- Seurakuntaneuvoston jäsenet käyvät keskustelua toimintaympäristöstä ja tulevaisuuden vaihtoehdoista.

Tehtävänanto

Tehtävänä on tunnistaa oheismateriaalin, seurakunnan strategian ja osallistujien oman asiantuntemuksen pohjalta keskeiset asiat, joista tulisi linjata yhteisessä Kirkko Helsingissä -strategiassa.

1. Mitkä ovat 1–3 keskeisintä asiaa, jotka vaikuttavat kaikkien Helsingin seurakuntien tulevaisuuteen?
2. Miksi juuri nämä asiat ovat mielestänne keskeisimmät?

(BONUS: Millaisin toimenpitein asioihin olisi mahdollista vaikuttaa?)

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

Osallistamis-
kierroksen kuvaus

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

Tulevaisuuspäivän
taustoitusta

Tulevaisuuspäivä

Koonti Topaasia-strategiapeleistä

Pelaajina työntekijät yhteisissä palveluissa ja viidessä seurakunnassa

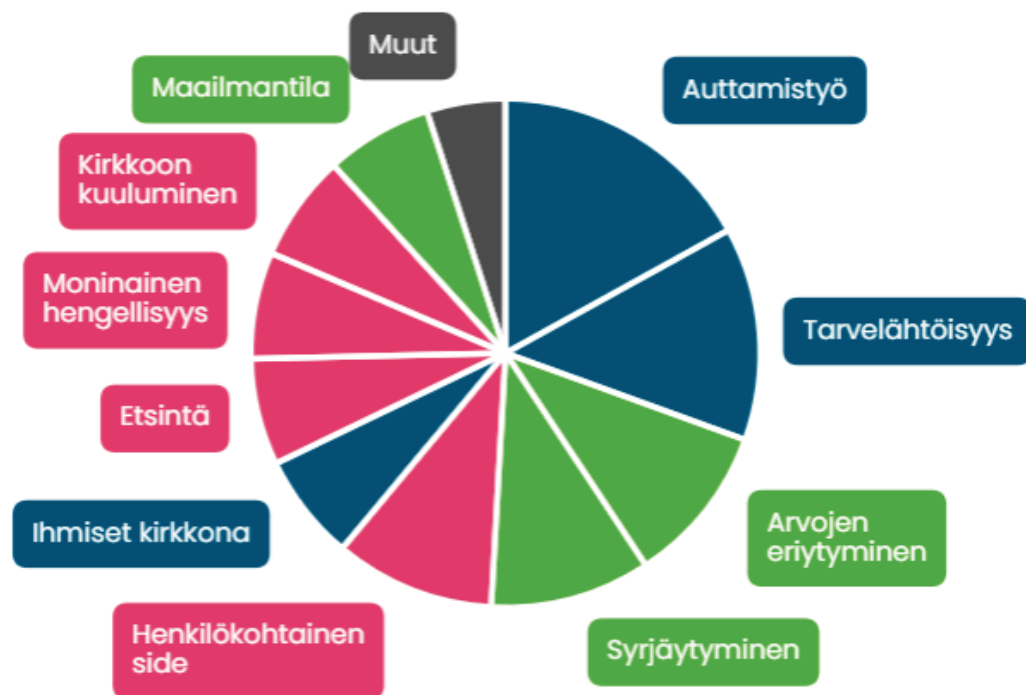
Topaasia-peli: Kirkko Helsingissä -strategia

- Topaasia-pelejä käytettiin tukena strategiavalmistelussa, pelaajina olivat työntekijät. Pelit auttoivat rakentamaan vastauksia YKN:n strategiakyselyyn.
- Peleissä käytettiin **Kirkko Helsingissä -strategiapakkaa**, jonka 36 korttia oli muotoiltu toimintaympäristöanalyysin ja muiden strategia-aineistojen pohjalta.
 - Kortit kuvasivat mahdollisia tulevaisuuden toiminnan painotuksia, joista pelaajien tuli valita mielestään **huomenna tärkein** sekä **haastavin**.
 - Pelipakat olivat saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi.
 - Pelipakan rakensivat yhteistyössä Topaasian kanssa Myllys, Mäki ja Salonen
- Topaasia-peli tuki palautteen mukaan vuoropuhelua strategisista asioista.
 - Pelisessioiden pohjalta seurakunnat ja yhteisten palveluiden osastot valmistelivat vastauksensa YKN:n kysymyksiin (1–3 tärkeintä tulevaisuuteen vaikuttavaa asiaa perusteluineen).
- Fasilitoiduissa seurakuntaneuvostojen työskentelyissä käytettiin Topaasia-pelikorteista **valikoitua strategisten asioiden listaa** (8–12 asiaa), jota kunkin seurakuntaneuvoston jäsenet pääosin pareittain priorisoivat.

Yhteensä 41 Topaasia-peliä (FI & SV)

Valituimmat Topaasiat

TOPAASIA	MAA	PAKKA	LKM
1. Auttamistyö	Kirkon rooli ja toiminta	Kirkko Helsingissä - strategia	5
	5× Huomenna tärkeää		
2. Tarvelähtöisyys	Kirkon rooli ja toiminta	Kirkko Helsingissä - strategia	4
	2× Huomenna tärkeää		
	2× Haastavin		
3. Arvojen eriytyminen	Yhteiskunnan ilmiöt	Kirkko Helsingissä - strategia	3
	3× Haastavin		
4. Syrjäytyminen	Yhteiskunnan ilmiöt	Kirkko Helsingissä - strategia	3
	3× Huomenna tärkeää		
5. Henkilökohtainen side	Ihmisten suhde kirkkoon	Kirkko Helsingissä - strategia	3
	3× Huomenna tärkeää		

Pelatuimmat kortit

Pelattiin eniten eli 39 kertaa, mutta päättyi harvoin keskeisimmäksi asiaksi. Usein korostettiin sisältöasioita ja nähtiin kirkkoon kuulumisen seuraavan niihin sitoutumisesta.

Kirkkoon kuuluminen
Tuemme ihmisten halua sitoutua kirkkoon.
Ihmisten suhde kirkkoon

39x

31x Haastavin
8x Huomenna tärkeää

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
Vaikutamme aktiivisesti vähemmistöjen asemaan kirkossa ja yhteiskunnassa.
Yhteiskunnan ilmiöt

28x

15x Haastavin
12x Huomenna tärkeää
1x Innostavin

Pelattiin usein eli 27 kertaa, mutta ei päätenyt kuitenkaan vaikuttavuudeltaan merkityksellisimmäksi asiaksi.

Arvojen eriytyminen
Ehkäisemme syvenevää vastakkainasettelua yhteiskunnassa.
Yhteiskunnan ilmiöt

25x

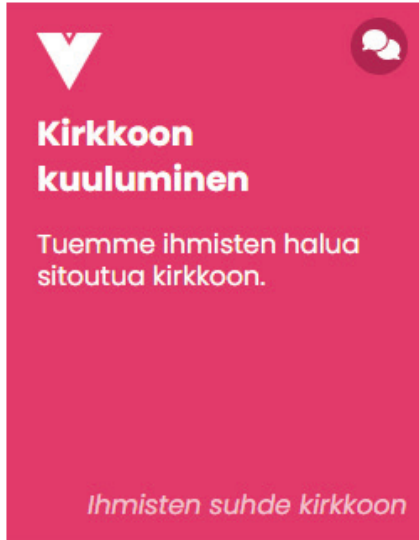
17x Haastavin
8x Huomenna tärkeää

Syrjäytyminen
Kasvatamme heikommissa asemassa olevien osallisuutta yhteiskunnassa.
Yhteiskunnan ilmiöt

24x

15x Huomenna tärkeää
9x Haastavin

Kaikissa peleissä pelatuimmat kortit, nostoja kirjatuista näkökulmista (1/2)

Kirkkoon kuuluminen

Tuemme ihmisten halua sitoutua kirkkoon.

Ihmisten suhde kirkkoon

- "Pyhyiden kokemuksia haetaan muualta. Erilaisia uushenkisyyden muotoja. Miten ne ihmiset saavat vastauksia pyhyiden kaipuuseen ja miten kirkko pystyy tähän vastaamaan."
- "Jos ei ole jäseniä (ja droppaa) meillä ei ole edellytyksiä toimia ja käyttää ääntä."
- "Jos joku on eronnut, mitä kirkollisverolla saa, sitä voisi rummuttaa enemmän - esim. diakoniatyö jne. Mitä kirkko tekee taustalla."
- "Kirkko ei ole olemassa ilman jäseniä ja veronmaksajia. Kirkon pitää olla sen arvoinen, että ihmiset haluavat kuulua kirkkoon."
- "kaikkea voi tarjota, mutta jos ihminen ei koe tarvetta ja halua, ei häntä voi aivopestä."
- "Jos ihmiset ei kuulu kirkkoon, meillä ei ole seurakuntiakaan. Tarvitaan syitä siihen, että ihmiset kokisivat seurakunnan omaksi paikakseen. [--]. Ilmentämällä arvoja ja toimimalla niiden mukaan viestistään ihmisille, mistä toiminnassa on kyse. [--] Pitäisi tukea ihmisten halua liittyä ja sitoutua kirkkoon."
- "Kohtalonkysymys on se, mitä meillä on tarjota ihmisille. [--] Tähän liittyy myös yhdenvertaisuus ja tasa-arvo - jos et koe, että nämä toteutuvat, et liity tai pysy. Jos meillä ei ole jäseniä, meillä ei ole kirkkoa."
- "Kirkkoon kuuluminen avainasemassa koko kirkon työn ja tulevaisuuden kannalta."
- "Miten kirkko pidetään merkityksellisenä ihmisille. Dramaattinen muutos muutamien vuosien aikana. Sisältää muita asioita: mitkä asiat ovat niitä, jotka tekevät kirkosta houkuttelevan. Jos kirkko näyttäytyy ulospäin eri syistä ei-houkuttelevana, eivät halua liittyä. [--] Jos alamme edustaa 30 % koko kaupungissa, ei ole paljon vaikutusvaltaa maailman asioihin. Merkityksellisuuden tuominen voi tapahtua monessa paikassa ja yllättävissä asioissa."
- "Kirkko joutuu taistelemaan monen muun ihmisiä kiinnostavia toimijoiden kanssa. Pitää olla isoja ja kiinnostavia porkkanoita, hyvää ja kiinnostavaa tarjottavaa, jotta saadaan ihmiset kiinnostumaan ja pysymään. [--] Ei voida enää olla vain perinteen varassa. Pelkän jäsenyyden ei koeta tuovan lisäarvoa, vaikka arvot kohtaisivat."
- "Ulkomaalaisten (eri uskontokuntiin kuuluvien määrä lisääntyy), syrjäytyminen lisääntyy: miten saamme ihmiset kiinnostumaan kirkostamme? Miten tuemme heikompia?"
- "Yksi ääneen sanottu ongelma on joukkopako jäsenistä. Ihmiset pitäisi saada löytämään kirkko uudelleen ja toimimaan."
- "Kuinka seurakunnat voisivat vastata tähän? Esim. maahanmuuttajat eivät löydä yhteisönä seurakuntia, ei ole merkityksellistä kuulua kirkkoon enää."
- "Miten ihmisen halua sitoutua kirkkoon voi tukea? Vaikea millään tavalla vaikuttaa. Päätökset kirkosta eroamisesta myös taloudellisia. Henkilökohtainen side voi vaikuttaa. [--] Jos suuntaudumme tähän, voimme tehdä vääriä asioita. Sairaalassa ei kysytäkään kenenkään jäsenkirjaa. [--] Hautaamme kirkkoon kuulumattomia. Emme tue millään tavalla kirkkoon kuulumista. Mitä tukeminen on? Tehdään sitä mikä on oikein ja katsotaan mitä seurauksia sillä. Kirkon työ ei ole jäsenkampanja ja jos sitä joutuisi tekemään se olisi ihan kauheeta."
- "lisää resursseja. Ainoa näistä, josta saadaan pohja - . muut tulevat päälle"
- "Se on kaiken perusta ja jäsenmäärät laskevat, haastavaa tukea ihmisten halua sitoutua ja liittyä kirkkoon. Itse ymmärryksen kannalta pitkään ollut vaikea perustella, miksi olla kirkon jäsen, miten löydetään oikeat perusteet siihen."
- "Luo perustan kaikelle muulle, jos ei ole jäseniä ei ole toimintaakaan"

Kaikissa peleissä pelatuimmat kortit, nostoja kirjatuista näkökulmista (2/2)

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Vaikutamme aktiivisesti vähemmistöjen asemaan kirkossa ja yhteiskunnassa.

Yhteiskunnan ilmiöt

- "Kirkon piireissä tehdään ja puhutaan asioita, jotka kerta kaikkiaan ei käy muualla yhteiskunnassa (ja Helsingissä)"
- "Uskottavuutta syö sählyä tässä -> vie pohjan kaikelta muulta. (etenkin Helsingissä)"
- "jokainen ihminen on tärkeä, millainen tahansa hän onkin. Kirkon on taivuttava siihen, että saadaan kuriin jäsenkato."
- "Riidellä kirkon sisällä tärkeistä asioista, polarisaatio koskettaa kaikkia kansanosia, vähemmistöt, rikkaat ja köyhät. Silloin kun kirkolta toivotaan kannanottoja, niitä ei tule."
- "Tuli täydellisesti vastaan, on arvoasia, jonka täytyy toteutua kirkossa."
- "Sateenkaariväki, nuoret, vanhat - kaikkien on tunnettava itsensä tervetulleeksi. Tämä estäisi jäsenkadon. Saisimme näin nuoret ja työikäiset pysymään jäseninä."
- "Haasteellinen tavoite saada aikaan, kun koko Suomen ev.lut. kirkon, yhteiskunnan tai maailman näkemykset rinnalla. Kuinka paljon kyetään itse vaikuttamaan? -- Eriyisen merkityksellinen asia nuorten aikuisten kirkkoon kuulumisten kannalta. Tasa-arvo kirkon sisällä ja kaikkien kohtelu kunnioittavasti."
- "Kirkko antaa jämhätäneen, paikalleen jääneen, ei ajassa elävän mielikuvan. Tämä on yksi kirkon kohtalonkysymyksistä - jos asiaa ei saada kuntoon, emme saa uusia jäseniä."
- "Kirkon sisäiset ristiriidat - kirkko ei ole uskottava vaan haavoittava yhteisö. Tämä näkyy ulos! Koko helsinkiläisen yhteisön voitto, jos tämä edistyy. Miltä näyttäydymme ulos? Onko se mitä sanomme ja teemme ristiriidassa? Onko kirkko turvallinen paikka? Nämä ovat keskeisiä kirkon tulevaisuuden näkökulmista."
- "Ihmisillä ei ole rohkeutta puuttua vähemmistöasioihin, joku toinen aina hoitaa ja lopulta ei hoida kukaan."
- "Vähemmistöt edelleen huonossa asemassa yhteiskunnassa. Kirkolla on paljon vaikutusvaltaa jolla edistää vähemmistöjen asioita. Meillä on kaikki edellytykset olla esimerkkinä yhdenvertaisuudessa toimimisesta,"
- "Kirkko pystyy tukemaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Tärkeää, että kirkko ei syrji ketään ja kaikilla olisi samat lähtökohdat taustoista riippumatta."
- "Riittää haastetta, vammaistyön näkökulmista. Vähemmistöjä voi tarkastella monesta näkökulmasta."
- "Miten voimme kirkkona reagoida esim. hallituksen päätöksiin sellaisiin asioihin, jotka vaikuttavat heikompiosaisiin kaupunkilaisiin."
- "Julkisessa keskustelussa tähän toivotaan eniten kannanottoja. Kirkollisten johtajien poliittisten sitoumusten takia se jää tekemättä. Kuilut Helsingissä syvenee nopeasti niin sosiaaliset kuin taloudellisest. Suhtautuminen esim. seksuaalivähemmistöihin repivät kirkkoa."
- "Osalle ihmisitä tosi tärkeä kysymys. Vaikuttaa isosti ihmisten työhyvinvointiin. Yhteiskunnassa pinnalla oleva asia. Kirkon uskottavuus esim. maahanmuuttajat, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt, naispappeus jne."
- "hautapalvelut palvelevat ihan kaikkia. Kaikki helsinkiläiset tulevat kohdattua. kaikki ryhmät Suomessa - yhdenvertaisuus"
- "Niin kauan kuin olemme osa kirkkoa, kirkon maine vaikuttaa meihin, jollemme pysty erottumaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäjinä. vaatii kaksin verroin enemmän toimenpiteitä, kun osa tuo yleisen näkökulman kirkon vanhoillisuudesta ja konservatiivisuudesta sekä vähemmistöjen syrjinnästä. Tämä ei ole kirkon ja kristinuskon asia, jolla se lepää, mutta tämä pulpahtaa jatkuvasti esille ja halvaannuttaa. On olennainen asia. yhteiskunnassa juna on jo mennyt eteenpäin. Näyttäydymme vanhakantaisena."

Keskeiseksi nostetuista näkökulmista sanottua

Auttamistyö

Profiloidumme lähimmäisenrakkauden toteuttajana yhteiskunnassa.

Kirkon rooli ja toiminta

5× Huomenna tärkeää

Valittu 5 pelissä Topaasiaksi

"Iso osa ihmisistä kuuluu kirkkoon, koska kirkko auttaa ja arvostavat diakoniatyötä. Kirkon tulee auttaa syrjäytyneitä. Auttaminen on kattotermi, johon linkittyy moni muukin asia, syrjäytyminen ym."

"Ensin on teko. Laaja-alainen auttaminen (diakonia, henkinen, hengellinen)"

"Pienin yhteinen nimittäjä kaikille, jokainen tarvitsee kohtaamisen ja auttamisen, ruohonjuuressa. Jalkautuminen kristillisessä rakkaudessa ihmisten, yksilöiden, parien ja perheiden zoomaus."

"Kaikki ovat tosi tärkeitä, on vaikea valita, mikä olisi tärkein. Auttamistyö on tarpeeksi laaja käsite - diakonia voi muuttua tilanteen mukaan. Mielenterveys ja ilmastoasiat liittyvät tänne. Meitä erottaa muusta yhteiskunnasta motiivi, miksi näin tehdään."

"Kaiken pohja, perusajatus, että ollaan muita varten, työ rakentuu siihen, että laitetaan toinen ihminen keskiöön"

Tarvelähtöisyys

Panostamme helsinkiläisten tarpeiden kuunteluun ja suuntaamme toimintaamme niihin vastaamiseen.

Kirkon rooli ja toiminta

2× Huomenna tärkeää

2× Haastavin

Valittu 4 pelissä Topaasiaksi

"Toiminnan muuttaminen tarvelähtöiseksi (tarpeiden mukaan) on ehkä vaikeinta. [--] Ollaanko me valmiita muuttamaan toimintaa, jos kaupunkilaisen tarve olisikin jotain muuta mitä itse toivomme."

"Kattaa kaikki muutkin kortit. Katsotaan liikaa omasta (organisaation) näkökulmasta. Tarpeet sisältävät myös sen, miten ihmiset haluavat olla mukana, millaista hengellisyys heistä on. Plus konkreettiset palvelut. [--] -> millaisia työntekijöitä jatkossa tarvitaan, miten vaikuttaa iltatöihin, tiloihin, johtamiseen... [--] Jos tarvelähtöisyys otetaan tosissaan, synkkaa moninaisen hengellisyyden, ihmiset kirkkona yms. korttien kanssa. [--] Haasteena, että kaupunkilaisen/ihmisen pitäisi osata tunnistaa tarpeensa."

"kuunnellaan helsinkiläisten tarpeita, se on tärkeää. Tarvelähtöisyys pitää sisällään sen, mitä ihminen tarvitsee. Myös moninaisen hengellisyyden helsinkiläisen tarpeet edellä. Nuorten asia, yhdenvertaisuus mahtuu sinne myös."

"Kuunnellaan ihmisiä ja keskitytään oikeaan ja aitoon kohtaamiseen eri reittejä käyttäen."

"Ihmisiä varten työtä tehdään ja siksi työn lähtökohdat pitää olla seurakuntalaisissa. Ilman ihmisiä ei ole työtä. Emme kuuntele tarpeeksi seurakuntalaisia. Emme kerää asiakaspalautetta. Emme voi kehittää työtä ilman sitä. Tarvelähtöisyys myös iso hengellinen tarve. Iso etsikkoaika tulee ihmisillä n. 30 vuoden kohdalla ja tuo joukko helposti kadotetaan."

3× Haastavin

Valittu 3 pelissä Topaasiaksi

"Isossa kaupungissa on paljon vaihtoehtoja, jotka vain lisääntyvät. Arvona uskonto ei ole enää kärkipäässä. Myös kirkon sisällä on eriytymistä ja vastakkainasettelua mm. Inkerin kirkon -casessa."

"Liittyy kirkkoon kuulumiseen. Strategian kannalta olemme yksi ideologis-aatteellinen yhteisö. Emme edusta kaikilla alueilla enemmistöä. Miten voimme olla vaikuttamassa arvojamme rauha, rakkaus ja hyvyys. Ei tulisi vastakkain ajattelua. Meillä on tässä tärkeä pelipaikka olla ihmisen puolella. Ei siten, että ollaan suurentamassa ääripäiden kuilua. Meitä haastetaan tosi tarkkaan miettimään mitä me ollaan. Ei mennä kaikkien tuulien mukana. Mitä ihmisen puolella oleminen tarkoittaa. Mitä dialogisuus tarkoittaa? Jos edustaa eri näkemyksiä, niin ei enää keskustella. Kuinka katsotaan hyvän suuntaan yhdessä. Yhteisön sisällä myös haasteena arvojen eriytyminen. Eri puolella painotetaan eri asioita. Esim. talouden näkökulmasta tärkeysjärjestys on eri."

Arvojen eriytyminen

Ehkäisemme syvenevää vastakkainasettelua yhteiskunnassa.

Yhteiskunnan ilmiöt

Syrjäytyminen

Kasvatamme heikommassa asemassa olevien osallisuutta yhteiskunnassa.

Yhteiskunnan ilmiöt

3× Huomenna tärkeää

Valittu 3 pelissä Topaasiaksi

"Heikommassa asemassa olevien ihmisten osallistaminen ja yhteiskuntaan liittyminen."

"Jos tätä ei pidetä esillä niiden tiimien kannalta, jotka tekevät syrjäytyvien kanssa työtä, niin tuleeko se keneltäkään, oli ryhmän mietinnässä. Heikoimmassa asemassa olevat ovat se ryhmä, mihin kirkon pitää tulevaisuudessa keskittyä."

"Seurakunta jos kasvaa, haluaa kasvaa, niin tekee sitä alhaalta käsin. Jäsenmäärästä kiinni pitämisestä pitää päästää irti. Tehdään sitä mikä meille on tärkeää. Kasvu tulee alhaalta jos on tullakseen."

Henkilökohtainen side

Mahdollistamme aktiivisilla toimilla, että ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisellä tavalla.

Ihmisten suhde kirkkoon

3× Huomenna tärkeää

Valittu 3 pelissä Topaasiaksi

"[--] Merkityksellisyyden pitäisi tapahtua yhteisössä. Ihmisillä on monenlaisia tarpeita, millä kriteereillä valitaan, mihin tarpeisiin kirkon sopii vastata."

"Tämä pitää sisällään muut näkökulmat, esim. maailmantilan, tarvelähtöisyyden, arvojen mukaisuuden - viime kädessä rakennetaan merkityksellisyyttä. Että olemme yhteisö, johon helsinkiläiset haluavat kuulua."

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

Osallistamis-
kierroksen kuvaus

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

Tulevaisuuspäivän
taustoitusta

Tulevaisuuspäivä

Analyyysi: seurakuntaneuvostojen ja työntekijäkokousten vastaukset

Koonti vastauksista: keskeiset esiin nousseet teemat

Seurakuntaneuvostot

- Jäsenyys (9 mainintaa)
- Lähimmäisenrakkaus ja auttamistyö (8)
- Hengellisyys ja usko (7)
- Osallisuus ja yhteisöllisyys (5)
- Arvot ja dialogi (6)
- Kunnossa oleva talous ja tilat (4)
- Kasvu (3)
- Viestintä ja imago (3)
- Seurakuntien ja yhtymän yhteistyö (3)
- Kansainvälinen Helsinki (2)
- Yhteiskunnallinen asema (2)
- Arki (1)

Seurakuntien työntekijäkokoukset

- Jäsenyys (10 mainintaa)
- Hengellisyys (6)
- Lähimmäisenrakkaus ja auttamistyö (5)
- Talous (4)
- Arvot (3)
- Perustehtävä, missio (2)
- Seurakuntien ja yhtymän yhteistyö (2)
- Yhteisöllisyys (1)
- Viestintä ja imago (1)
- Kumppanuudet (1)
- Tiloista luopuminen (1)
- Kirkko houkuttelevana työnantajana (1)

Yhteisten palveluiden osastot

- Jäsenyys (5 mainintaa)
- Hengellisyys (3)
- Helsinkiläinen kirkko (3)
- Talous (3)
- Auttamistyö (2)
- Yhteiskunnallinen vaikuttaminen (1)
- Tiedolla johtaminen (1)
- Seurakuntien ja yhtymän yhteistyö (1)

Näkökulmia osallistamiskierrokselta: merkityksellisyys ↔ jäsenyys (24 mainintaa)

S = seurakuntaneuvosto
T = työntekijäkokous

Jäsenyydestä puhutaan useimmiten merkityksellisyyden kautta: jäsenyys voi seurata, jos henkilö haluaa sitoutua itselleen merkitykselliseen yhteisöön.

- ”Kirkon merkityksen muutos on aivan keskeinen kysymys Kirkolle Helsingissä [--] kiinnostavaa on, mitä tapahtuu milleniaalien jälkeen” (Kallio T)
- ”Kuinka seurakunnat pystyvät olemaan merkityksellinen yhteisö nuorille aikuisille (noin 20–35-vuotiaat)” (Töölö S + T)
- ”Kirkon jäsenyys ei itseisarvona. Mahdollistetaan sitä, että ihminen voi olla kristitty itselleen merkityksellisellä tavalla.” (Haaga S)
- ”Jäsenyyden merkitys näkyy ja kuuluu” (Malmin srk, srk-neuvosto + työntekijäkokous)
- ”Ett medvetet val” (Johannes T)
- ”Jäsenmäärä. Meidän mielestä pitäisi tavoitella rohkeasti kasvua.” (Yhtymän johtajan toimisto T)
- ”Det missionala perspektivet är av avgörande betydelse både lokalt och globalt” (Petrus förs S)
- ”Henkilökohtaisen siteen varmistaminen seurakuntaan ja kirkkoon kaikenikäisille” (Mikael S)
- ”Henkilökohtainen side: jäsenyys jatkuu vain, jos henkilö kokee jäsenyyden mielekkääksi ja tarpeelliseksi tai edes neutraaliksi” (Viestintäpalvelut T)
- ”Ihmiset ja henkilökohtainen side ovat keskeiset. Ilman ihmisiä ei ole kirkkoa.” (Herttoniemi S)

Näkökulmia osallistamiskierrokselta: Lähimmäisenrakkaus ja auttamistyö (16 mainintaa)

Arvot liittyvät lähimmäisenrakkauteen ja auttamistyöhön. Puhutaan sekä syrjäytymisestä ja heikompien puolustamisesta että yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

- ”ihmisten tarpeisiin vastaaminen, ajan antaminen ja jäsenistä huolenpittäminen = lähimmäisenrakkaus” (Pakila S ja T)
- ”Fokus på människan och kärleken till nästan.” (Matteus S)
- ”Kirkon arvojen mukainen auttamistyö, jossa huomioidaan erityisesti syrjäytymisvaara” (yhteinen seurakuntatyö T)
- ”Vahva yhteiskunnallinen heikompien puolustaja, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäjä” (Munkkiniemi S)

Näkökulmia osallistamiskierrokselta: Hengellisyys ja usko (16 mainintaa)

S = seurakuntaneuvosto
T = työntekijäkokous

Hengellisyys nähdään kirkon perustehtäväksi. Puhutaan sen sanoittamisesta nykyajan kielelle. Toisaalta tunnistetaan uskonnollisen kentän pirstaloituminen ja moniarvoistuminen.

- ”Helsinkiläisten hengellisyys on moninaista ja muuttuvaa. Jotta kristillinen usko olisi merkityksellistä ihmisten elämässä, seurakuntien tulee löytää sanomastaan ja perinteestään sisältöjä, joilla on liittymäpintaa tämän ajan kysymyksiin ja ihmisten hengellisiin tarpeisiin.” (Töölö S)
- ”Kaikessa tukena hengellisyys” (Haaga S)
- ”Pyhän kaipuu” (Henkilöstöosasto T)
- ”Seurakunnat ja kirkko näyttäytyvät positiivisten mielikuvien kautta, moniäänisinä ja kutsuvina hengellisinä yhteisöinä” (Malmi S ja T)
- ”Hengellisyyden monimuotoistuminen ja ns. rennompi suhde uskuntoon.” (Lauttasaari S)
- ”Hengellisyyden moninaisuus ja monikulttuurisuus. Jumalasta pitää pystyä kertomaan eri tavoin niin, että se tavoittaa erilaiset hengelliset etsijät” (Yhtymän johtajan toimisto T)
- ”Kirkon tulee ymmärtää ihmisten moninaisia hengellisiä tarpeita ja suunnata toimintansa niiden mukaan, jotta se säilyy relevanttina ja kiinnostavana hengellisenä yhteisönä.” (Oulunkylä S)
- ”Selkeä kirkkokuva, jossa hengellisyys nostetaan esille” (Yhteinen seurakuntatyö T)

Näkökulmia osallistamiskierrokselta: Talous ja tilat (11 mainintaa)

S = seurakuntaneuvosto
T = työntekijäkokous

Kunnossa oleva talous mahdollistaa seurakuntien työn.

- ”Talouden raamin selkiyttäminen, jotta se mahdollistaa kristinuskon merkityksellisen toteuttamisen Helsingissä.” (Roihuvuori S)
- ”Talouden sopeutustoimet (joiden taustalla erilaisista syistä kasvavat kulut ja pienenevät tulot)” (Lauttasaari S)
- ”Jäsenmäärän voimakas lasku ja taloushaasteet. Suunnitelmalliset sopeutustoimet ovat välttämättömiä seurakuntien tulevaisuuden turvaamiseksi.” (Töölö S)
- ”Myös rahoja, seurakuntien jäsenten rahoja, pitää käyttää paitsi säästäväisesti myös oikein. Talenttia ei pidä vain piilottaa, vaan toimia rohkeasti niin, että ihmiset näkevät ja kokevat kirkon toimivan ja välittävän uskoa, toivoa ja rakkautta. Tällaiseen toimintaan myös halutaan lähteä mukaan. Pelkillä leikkauksilla on edessä vain näivettymisen tie. Ne kiihdyttävät itse itseään, kaventavat seurakuntien merkityksellisyyttä.” (Yhteinen mediatoimitus T)
- ”Talous ja tilat on oltava kunnossa, jotta seurakunnan työ mahdollistuu.” (Herttoniemi S)
- ”Miten seurakuntayhtymän taloutta hoidetaan” (Tuomiokirkkosrk T)
- ”Hållbar ekonomi” (Matteus T)
- ”Myös rahoja, seurakuntien jäsenten rahoja, pitää käyttää paitsi säästäväisesti myös oikein. Talenttia ei pidä vain piilottaa, vaan toimia rohkeasti niin, että ihmiset näkevät ja kokevat kirkon toimivan ja välittävän uskoa, toivoa ja rakkautta. Tällaiseen toimintaan myös halutaan lähteä mukaan.” (Yhteinen mediatoimitus T)
- ”Taloudelliset resurssit sekä jäljelle jäävä toimipisteiden verkosto.” (Kiinteistöosasto T)

Näkökulmia osallistamiskierrokselta: Arvot ja dialogi (9 mainintaa)

S = seurakuntaneuvosto
T = työntekijäkokous

Arvoista puhutaan laajasti arvojenmukaisuuden kautta. Yhteiskunnallisen toimijan rooli korostuu. Erityisesti nostetaan esiin yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

- ”Kirkon tulee olla yhteiskunnallisesti näkyvämpi arvoyhteisö, ihmisten kirkko, joka ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin kristillisten arvojen ja lähimmäisenrakkauden ehdoilla. Kirkon ei tule tavoitella poliittista roolia, vaan vaikuttaa yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon toteutumiseen.” (Tuomiokirkkosrk S)
- ”Selkeä kristilliseen arvoihin perustuva yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon viesti” (Haaga S)
- ”On puhuttava seurakuntalaisten yhdenvertaisuuden puolesta.” (Paavali S)
- ”Arvojen eriytyminen. Kaupunkilaiset toivovat kirkon ottavan kantaa arvokysymyksiin. Elämäntodellisuudet eroavat toisistaan paljon, emme ymmärrä toistemme kuplia. Mutta kuka, missä tilanteessa ja millä tasolla arvoista puhutaan? Vain omien kesken?” (Munkkiniemi T)
- Jämlikhet och jämdställhet (Johannes T; Matteus T)

Huomioita osallistamiskierroksen datasta liittyen helsinkiläisten 1372 haastatteluun vuonna 2022

- Yhteisön, tuttujen ihmisten, luonnon, turvallisuuden ja palveluiden merkitys korostui
- Helsinkiläisiltä seurakunnilta toivottiin selkeästi eniten **avun ja tuen antamista**, seuraavaksi eniten tapahtumia ja toimintaa sekä kolmanneksi lapsiin ja nuoriin panostamista
- Helsingin seurakunnat on mielikuvaltaan vahvimmin **etäinen**
 - Muita mielikuvia: hyvä, kiva, turvallinen, lämmin, aktiivinen
- Mihin seurakuntien tulee keskittyä tiukassa taloustilanteessa: vahvimmin **apu ja tuki**, seuraavana lapset, nuoriso ja perheet, ihmisten kokoaminen
- Jos jotain ihmiset arkeensa kaipaavat (moni ei kaipaa mitään), kaivataan kohtaamisia tai harrastuksia

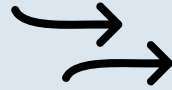

Osallistamiskierroksen tulokset peilattuna aiemmin työstettyihin tulevaisuusskenaarioihin

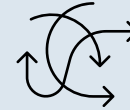
Plaanaava
skenaario

Navigoiva
skenaario

Ajelehtiva
skenaario

Uppoava
skenaario

1. Kirkon olemus Helsingissä

Helsingiläisten mielikuvat kirkosta • Toiminnan kehittämisen periaatteet • Usko ja kirkkoon kuuluminen

2. Kirkko ja yhteiskunta

Kirkon yhteiskunnallinen rooli ja asema • Suhde ihmisten arvoihin ja hengellisyyteen • Toiminnan vaikuttavuus

3. Taloudellinen tilanne

Tulopuoli • Menopuoli • Resurssien riittävyys ja sopeutustoimet

4. Kirkon henkilöstö

Henkilöstön kehittäminen • Kirkon työnantajamielikuva • Vaikutus työnkuvaan

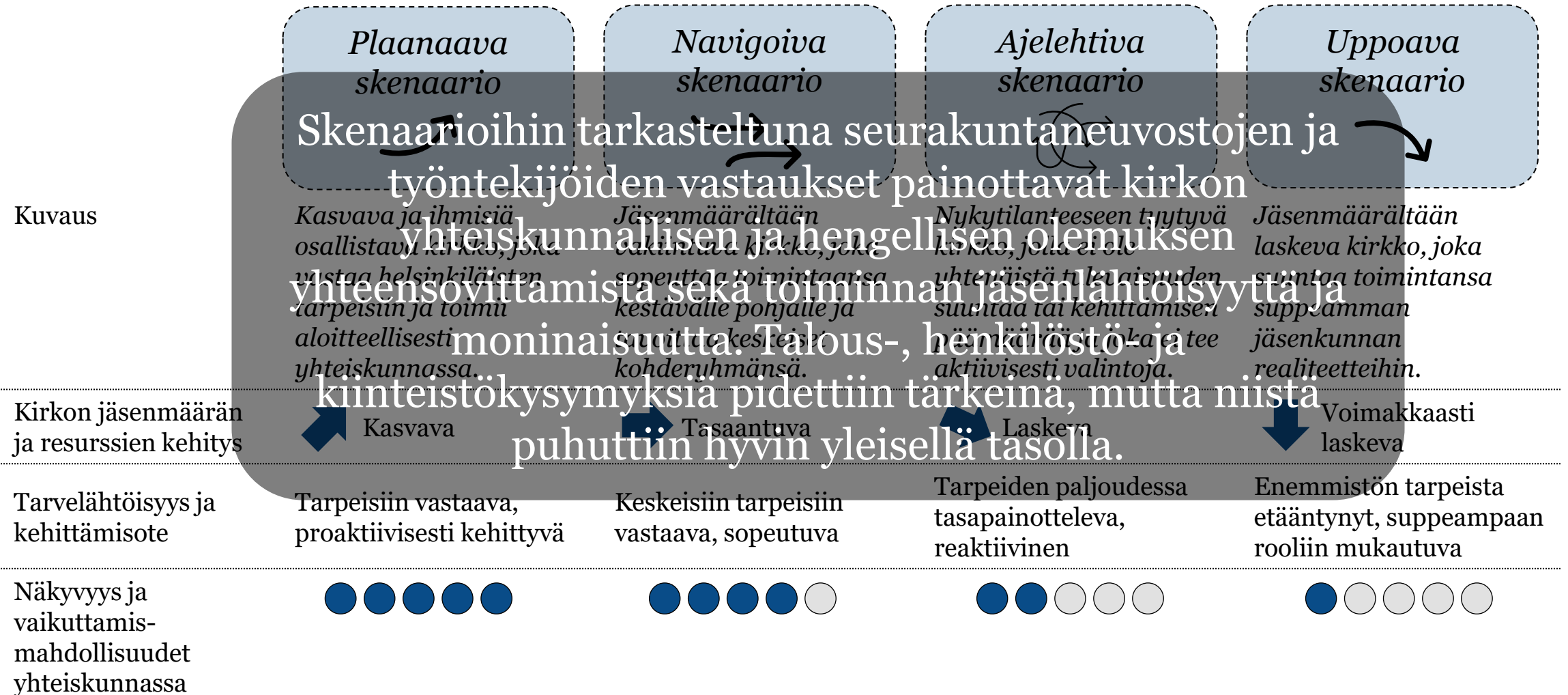
5. Kiinteistötilanne

Kiinteistönhallinnan periaatteet • Kiinteistöjen talousvaikutukset • Tilojen käyttö ja laatu

Osallistamiskierroksen näkemykset suhteutettuna skenaarioihin

Skenaarion näkökulma	Kirkon olemus Helsingissä	Kirkko ja yhteiskunta	Taloudellinen tilanne	Kirkon henkilöstö	Kiinteistö-tilanne
Keskeiset nostot	<ul style="list-style-type: none"> Auttamistyön arvostus Jäsenlähtöisyys toiminnan kehittämisen periaatteena Yhteisöllisyyden rakentaminen eri ikäryhmissä; osa nimeää nuoret/nuoret aikuiset Hengellisen perustehtävän vahvistaminen Uusia kulmia: kirkon mielikuvan rakentaminen auttamistyön ohella esim. dialogin ja moninaisuuden kautta 	<ul style="list-style-type: none"> Erilaisia yhteiskunnallisen vaikuttamisen painotuksia: yhdenvertaisuus, tasa-arvo, lähimmäisenrakkaus yms. Arvojen mukainen toiminta ja viestintä tärkeää Kriisien tiedostaminen ja tulevaisuudenusko Kirkkoon kuulumisen ohella jäsenyyden laadullinen puoli merkityksellinen Moniarvoisuuden ja moninaisuuden tiedostaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kiristyvien resurssien tiedostaminen Kestävään talouteen pyrkiminen Suunnitelmallisten sopeutustoimien ja talouden tasapainottamisen välittämättömyys Määrärahojen oikeudenmukainen jako yhtymän ja seurakuntien välillä 	Kirkon pysyminen houkuttelevana työnantajana tulevaisuudessa	”Seurakunta on enemmän kuin tilat (’seinät lähtevät – seurakunta säilyy’)” ”Toimivat tilat”
Lähinnä oleva(t) skenaario(t)	PLAANAAVA: Tavoitellaan ajanmukaista, näkyvää ja toiminnassaan aitoa kirkkoa, joka kutsuu mukaan laajasti eri kohderyhmiä ja tuo kristinuskon sanomaa luontevasti tämän päivän tarpeisiin.	PLAANAAVA/NAVIGOIVA: Hengellisen moninaisuuden, moniarvoistumisen ja monikulttuuristumisen huomioiva kirkko, joka luo toivoa tulevaisuuteen ja vaikuttaa myönteisesti yhteiskunnassa.	NAVIGOIVA: Kolme keskeistä viestiä: tasapainottamisen tärkeys, ”näivettymisen” ehkäiseminen ja varojenjaon kysymykset. Taloudenpidon tai talouden resurssien kasvun strategioista ei mainintoja.	–	–
Suhde työstettyihin skenaarioihin	<i>Henkilökohtaisuus, merkityksellisyys ja jäsenlähtöisyys korostuvat; painotus jäsenten ja ei-jäsenten välillä jakaa mielipiteitä.</i>	<i>Palvelullinen puoli ei nouse muuten kuin mainintoina ulospäinsuuntautuneisuudesta, samoin dialogin puute.</i>	<i>Taloudellisiin kysymyksiin on vaikea ottaa kantaa ilman tarkempia lukuja. Resurssit nähdään enemmän rajoitteena kuin mahdollistajana.</i>	<i>Vain yksittäisiä mainintoja vastauksissa, nousee työyhteisöistä.</i>	<i>Operatiivisempi kysymys, josta muutamia mainintoja.</i>

Käsittelyssä olevat neljä skenaariota auttavat hahmottamaan nykytilaa, tulevaisuutta ja omien toimiemme vaikutusta

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

Osallistamis-
kierroksen kuvaus

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

Tulevaisuuspäivän
taustoitusta

Tulevaisuuspäivä

Tulevaisuuspäivän taustoitusta

YKN:n ja kirkkoherrojen iltakoulun näkökulmat
Strategiatyön kaksi näkökulmaa ja resurssivalmistelu

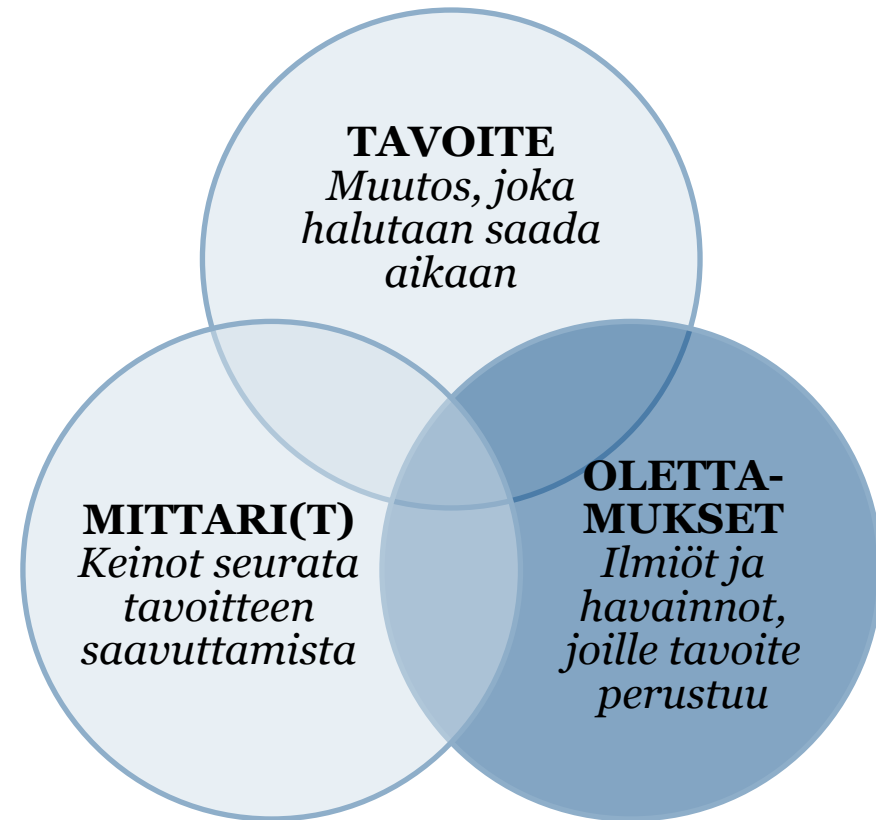
*Yhteisen kirkkoneuvoston, kirkkoherrojen ja
yhtymän johtajien sekä päälliköiden
näkökulmat: strategiset olettamukset ja
valintakriteerit*

Strategiset olettamukset valintojen pohjana

Auki kirjoitetut olettamukset kuvaavat tulkintaamme siitä, mitä pidämme tärkeänä

- Strategiset olettamukset ovat toimintaympäristöön **vaikuttavia tekijöitä ja tulkintoja, joiden pohjalta strategian valinnat tehdään**
- Tunnistamalla ja tiedostamalla valintoihin liittyvät olettamukset parannetaan strategian **luotettavuutta**, vähennetään **tulkinnanvaraisuutta** ja ymmärretään paremmin asioiden välisiä **riippuvuuksia**
- Olettamukset toimivat myös strategian toimeenpanon **tarkastelupisteenä**: mistä tiedämme, että tekemämme valinnat ovat edelleen relevantteja?

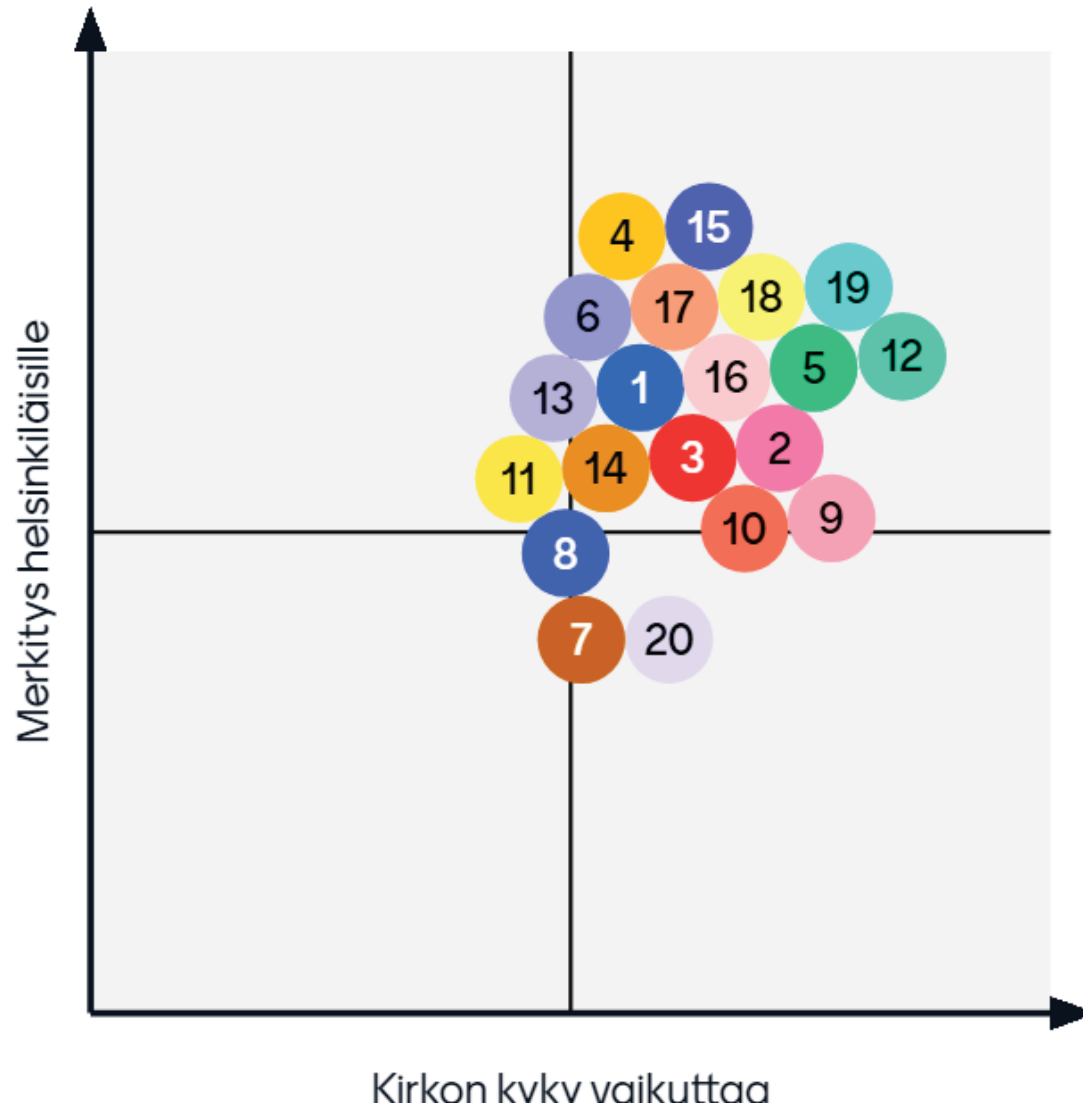
Strategisten valintojen kolmiosainen muotoilu

Howspace-työskentely

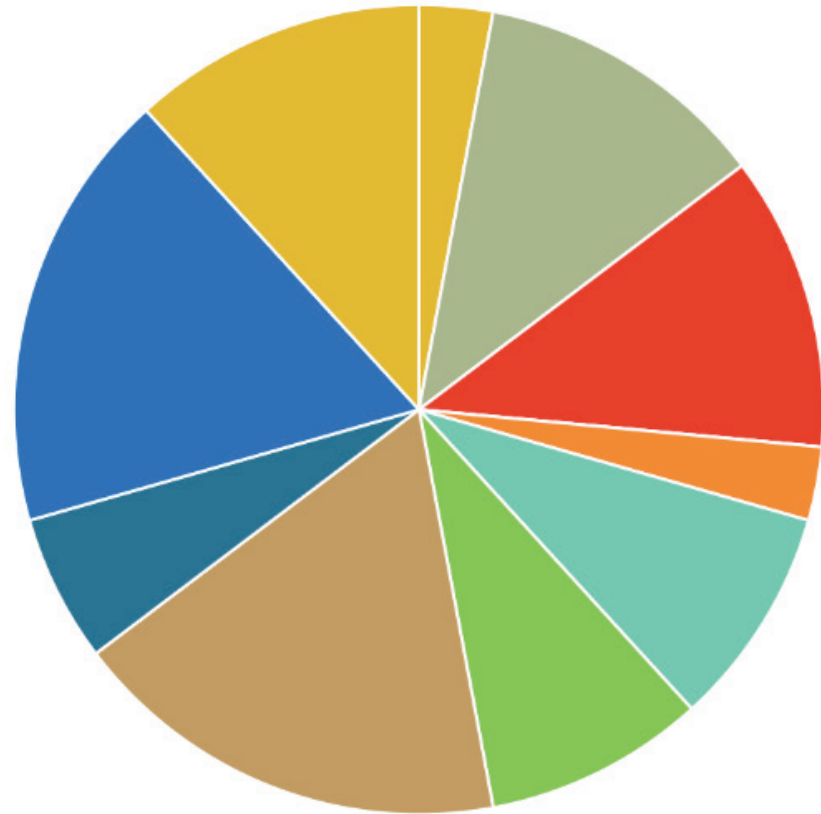
- YKN:n iltakouluun 28.9. osallistuivat yhteisen kirkkoneuvoston lisäksi kirkkoherrat sekä yhteisten palveluiden osastojen johtajat
- Iltakoulussa toteutettiin Mentimeter-äänestys strategisista olettamuksista kahteen kriteeriin pohjautuen: **merkitys helsinkiläisille ja kirkon kyky vaikuttaa asiaan**
- Työskentelyä jatkettiin Howspaceessa äänestyksellä valintoihin sopivista kriteereistä ja keskeisistä strategisista olettamuksista
 - Osallistuminen oli pientä: 10 äänesti kriteereistä ja olettamuksiin annettiin muutama näkökulma
- Strategisten olettamusten työstämistä jatketaan Tulevaisuuspäivässä 11.11., jossa tehtävänantoa selkeytetään

Iltakoulun 28.9. työskentelyyn tulokset

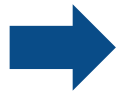

- 18-29-vuotiaat helsinkiläiset ovat kiinnostuneita hengellisyydestä ja henkisyudesta.
- Uskontolukutaidolle on tarvetta tulevaisuudessa sekä muiden uskontojen että kristinuskon suhteen.
- Uskonnollisten yhteisöjen auttamistyön rooli kasvaa yhteiskunnan arvojen muuttuessa.
- Arvojen eriytyessä vastakkainasettelu yhteiskunnallisessa keskustelussa kasvaa.
- Vieraskielisen työn rooli kasvaa Helsingin monimuotoistuessa.
- Helsinkiläiset etsivät oman elämänsä suuntaa ja haluavat edistää henkistä hyvinvointiaan.
- Kirkon taloudellinen pohja kaventuu sen yhteiskunnallisen roolin muuttuessa.
- Jäsenedut ovat syy kuulua yhteisöihin.
- Seurakuntien toiminta perustuu tulevaisuudessa entistä enemmän vapaaehtoistyöhön.
- Ihmiset pitävät tärkeänä kirkkorakennuksista huolehtimista.
- Kirkkoa haastetaan jatkuvasti ajankohtaisilla arvokysymyksillä.
- Ihmiset kalpaavat kuoleman asiantuntemusta.
- Ihmiset saavat itse määrittää, millaista on heille merkityksellinen kristillisuus.
- Ihmiset haluavat tarpeiden pohjalta kohdennettuja palveluita.
- Digitaalisten palveluiden merkitys korostuu.
- Ihmisten tarpeiden kuuntelu määrittää toiminnan suuntaa.
- Yhteisöjen suhtautuminen vähemmistöjen asemaan vaikuttaa merkittävästi niihin sitoutumiseen.
- Kansainväliset kriisit heijastuvat helsinkiläisten elämään ja yhteisöiltä odotetaan toimia.
- Ihmiset kalpaavat elämäänsä suoritusvapaata aluetta ja armollisuutta.
- Kirkko Helsingissä on kiinnostava ja haluttu työnantaja.

Howspace-työskentelyn tulokset: Millä kriteereillä valinnat tulisi tehdä?

- (0) Kirkon Helsingissä kyky vaikuttaa asiaan/ilmiöön
- (1) Kirkon Helsingissä kyky edistää asiaa/ilmiötä
- (4) Kirkon Helsingissä kyky vaikuttaa asiassa helsinkiläisten elämään
- (4) Asian/ilmiön merkitys helsinkiläisille
- (0) Asian/ilmiön toteutumisen todennäköisyys
- (1) Asian/ilmiön toteuttamiseen vaadittavat resurssit
- (3) Tärkeys Kirkon Helsingissä tulevaisuuden kannalta
- (3) Kriittisyys Kirkon Helsingissä tulevaisuuden kannalta
- (6) Innostavuus
- (2) Edellytykset luoda kasvua
- (6) Tukee kirkon missiota
- (4) Rakentaa parempaa yhteiskuntaa

Kommentit strategisiin olettamuksiin + muu palaute

- Olettamukset kertovat näkökulmista toimintaympäristöön: **osaan kirkko voi vaikuttaa, osaan ei**; vaikuttamiskyvyn ennakointi osana strategian riskienhallintaa
- Yhteistä ymmärrystä tarvitaan lisää, jotta **strategia koetaan omaksi** ja sitä halutaan toteuttaa yhdessä
- **Konkretia ja selkeys** tärkeää muotoiltaessa strategian sisältöjä
- Toisaalta: tarvitaanko Kirkko Helsingissä -tasolla todella konkreettisia linjauksia vai riittävätkö yleisemmät tavoitteet, jotka pohjalta seurakunnat tunnistavat tarkemmat toimenpiteet omissa strategioissaan?

Strategiatyön kaksi näkökulmaa: valinnat ja resurssit

*Strategiassa määritellyt valinnat **ohjaavat** resurssien ja kyvykkyyksien käyttöä ja kehittämistä*

Strategiset valinnat

- Rajatut ja priorisoidut linjaukset, jotka määrittelevät strategialla tavoiteltavan muutoksen
- Jokaisessa valinnassa kolme osaa: taustalla olevat oletukset, valintaa konkretisoiva tavoite sekä onnistumista todentava mittari
- Kirkko Helsingissä -strategian valinnat muotoillaan ylätasolla siten, että niihin voidaan linkittää seurakuntien omia strategioita (strategiadialogi)

Resurssit ja kyvykkyydet

- Strategiaan liittyvien valintojen ja toimenpiteiden edellytys ja mahdollistaja
- Tarkastelun kaksi aikajännettä: nykyiset ja tulevaisuudessa tarvittavat resurssit ja kyvykkyydet
- Esimerkkejä: henkilöstön määrä ja osaaminen, oppimiskulttuuri, tiedolla johtaminen, taloudelliset varat, kiinteistöt, muu kiinteä ja irtain omaisuus

*Käytettävissä olevat resurssit ja kyvykkyydet **rajoittavat** mahdollisia toimenpiteitä, joilla valintoja voidaan toteuttaa*

Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvä resurssilinjaus valmistelussa YKV päätettäväksi

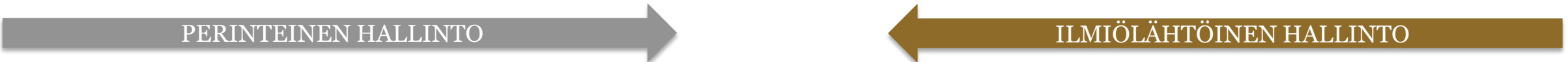
Suunnittelun periaatteet

- Kirkko Helsingissä -strategiaan valmistellaan **keskeiset resurssiperiaatteet**, jotta olemme valmiita strategiakauden lopussa kohtaamaan uudet haasteet.
- TA 2024 -valmistelut tehdään **YKV:n päättämän toimintakatteen ja YKN:n antaman kehyksen mukaisesti**.
- TA 2025 ja siitä eteenpäin verotulot näyttävät olevan edelleen vahvat, mutta **toisaalta myös kulut kasvavat** (palkkaratkaisut ja inflaatio-olosuhteet lisäävät menoja).
- Helsingin seurakuntayhtymän taloustilanne on tällä hetkellä vakaa. Viime vuosina Helsingin seurakuntayhtymässä on sopeutettu, mutta **rakenteellista sopeutusta tulee hallitusti ja määrätietoisesti jatkaa** mentäessä kohti vuotta 2030.
- Lähetekeskustelu YKN 30.11.2023

Resurssilinjausten kokonaisuudet

- Työnjako 2026 -projektissa **tehdään ratkaisut toimintaorganisaatiosta**: mitä tehdään seurakunnissa, mitä yhteisissä palveluissa, mitä jätetään tekemättä saadaksemme tilaa uuteen, valinnat keskittyen kirkon perustehtävään.
- Kiinteistökannan investointien kustannustarpeen leikkaamista tulee jatkaa kiinteistökannan sopeuttamisella.
- Strategian resurssilinjauksissa varaudutaan säilyttämään vuosikymmenten aikana koottua **kirkon varallisuutta myös tuleville sukupolville**.
- Ennakoinnin tärkeys: ennusteet kymmenen vuoden päähän ja sen ylikin sisältävät **lukuisia uudelleen arvioimisen paikkoja**.

Ilmiölähtöinen suunnittelutapa: halutusta tulevaisuuden suunnasta ja tavoitteista kohti resursseja ja toimenpiteitä

Resurssit ja organisaatio
Miten toimenpiteet resursoidaan?
Kuka vastaa mistäkin?

Toimenpiteet
Mitä käytännön toimia tarvitaan haluttujen vaikutusten aikaansaamiseksi?

Ilmiön muutosmekanismit
Mihin kannattaa vaikuttaa?

Strategiset tavoitteet ja vaikuttavuus
Miten vaikutuksia haetaan ja mille aikavälille? Miten vaikutuksia mitataan tai arvioidaan?

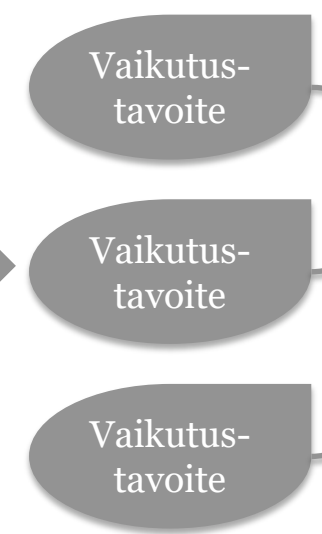
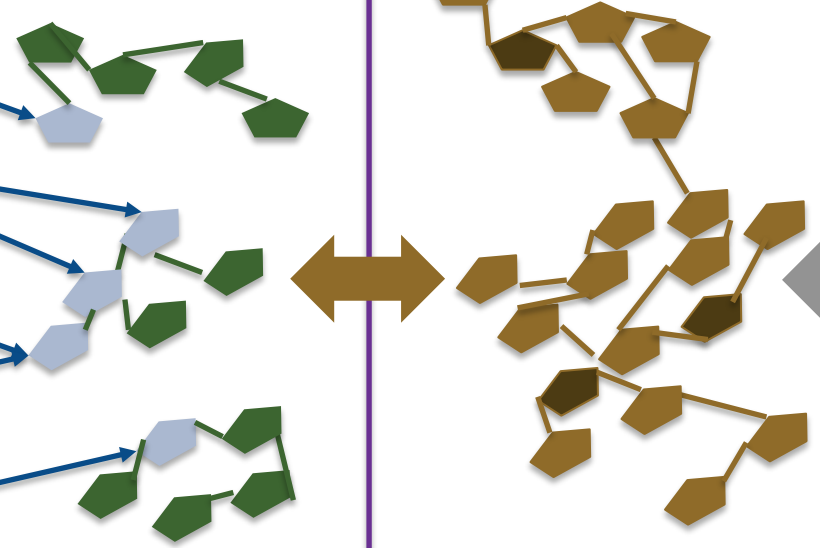
Visio
Millaista tulevaisuutta tavoitellaan?

- Toimenpide
- Toimenpide
- Toimenpide
- Toimenpide
- Toimenpide

Toiminnan valinnat

Ilmiöt ja niihin vaikuttavat tekijät

Esimerkkejä ilmiöistä: syrjäytyminen, ilmastonmuutos, pyhän kaipuu...

Toiminta-
ympäristöanalyysi

Näkemykset
menestyksestä

Tulevaisuus-
skenaariot

Osallistamis-
kierroksen kuvaus

Topaasia-
strategiapelien
tulokset

Seurakunta-
neuvostot ja työn-
tekijäkokoukset

Tulevaisuuspäivän
taustoitusta

Tulevaisuuspäivä

Tulevaisuuspäivä 11.11.2023

Tulevaisuuspäivän tavoitteet ja toteutus

Päivän tavoitteet

- Osanottajat muodostavat yhteisen näkemyksen nykytilasta ja halutusta tulevaisuuden suunnasta
- Tulevaisuuspäivä tuottaa ehdotuksia mahdollistamaan yhteisen kirkkovaltuuston päätöksenteko 1-5 strategian valinnasta, jotka konkretisoivat valitun suunnan.

Toteutus

- Hybridi niin, että samanaikaisesti tapahtuu Seurakuntien talolla ja Teamsissa
- Pääosa ohjelmasta Engel-salissa, ryhmätyöskentely joko Teamsissa tai seurakuntien talolla.
- Päivän työskentelyalusta oli Howspace.
- Päivä oli kaksikielinen.
- Aamu- ja päätöshartauksissa piispat vieraina: Teemu Laajasalo ja Bo-Göran Åstrand
- Puhujana Perttu Pölönen
- Kaksi työskentelyjaksoa, ensimmäisessä aiheena strategian olettamukset, toisessa valinnat
- Yhteinen lounas Seurakuntien talolla, etäosallistujille koodi ruoan hankintaan.

Ilmoittautuneet ja osallistujat

SRKN	94	82
YKV / YKN	51	44
Kirkkoherrat	17	15
Yhtymän johtajat / päälliköt	12	10

Luottamushenkilöt	96	89
Työntekijät	29	25

Virtuaalisesti	36	49
Paikan päällä	89	65

10.11. yhteensä 125 ilmoittautunutta
+ 10 fasilitoijaa paikan päällä ->

114 osallistujaa +
9 työntekijää fasilitoijana paikan päällä +
osallistujista
4 fasilitoijaa etänä
3 tekniikkahenkilöä

Seurakunnat		
Haaga	8	7
Herttoniemi	8	7
Johannes	5	4
Kallio	8	7
Kannelmäki	2	2
Lauttasaari	4	4
Malmi	8	8
Matteus	6	6
Mikael	8	5
Munkkiniemi	7	6
Oulunkylä	3	2
Paavali	8	8
Pakila	7	6
Petrus	4	3
Pitäjänmäki	4	4
Roihuvuori	9	7
Tuomiokirkko	6	6
Töölö	7	5
Vuosaari	6	6
yht.	118	104

Yhteiset palvelut		
Kiinteistöosasto	1	2
Henkilöstöosasto	2	2
Hallinto-osasto	2	2
Yhteinen seurakuntatyö	2	0
Viestintä	1	1
Mediatoimitus	1	1
Sisäinen tarkastus	1	1
Yhtymänjohtajan tsto	1	1
yht.	11	10

Seurakuntaneuvostojen tapaamiset

- 10 seurakuntaneuvostoa oli ilmoittanut toiveen tapaamiselle vastauksena osallistamiskierroksen kysymykseen.
- Kaikille näille tapaamiselle varattiin tilat ja hybridifasilitetit.
- Ilmoittautumisten jälkeen kontaktoitiin kaikki 10 kirkkoherraa ja tarkistettiin, järjestetäänkö tapaamista. Kolmesta tapaamisesta saatiin vahvistus, yksi jäi vahvistamatta mutta sille järjestettiin tila. Osallistujia näissä tapaamisissa oli yhteensä n. 20.

Tulevaisuuspäivän työskentelyt

Tulevaisuuspäivässä työskenneltiin Howspacessa: Olettamukset: ”Kuinka tärkeänä pidät, että Kirkko Helsingissä -strategia pohjautuu juuri tälle olettamukselle?”

n. 120 luottamushenkilöä,
kirkkoherraa ja yhteisten
palveluiden johtajaa / päällikköä

Ja työstettiin alustavia valintoja pareiksi näille olettamuksille.

Osallistumiskierroksen vastausten perusteella oli tunnistettu joukko strategisia olettamuksia

Viisi näkökulmaa

Hengellisyys ja usko

Jäsenyys, merkityksellisyys
ja osallisuus

Lähimmäisenrakkaus ja
auttamistyö

Talous ja tilat

Yhteiskunta, arvot ja dialogi

Esimerkkejä

- *Nuoret aikuiset (20–35-vuotiaat) ovat kirkon tulevaisuuden kannalta keskeisin ikäryhmä.*
- *Ihmiset eivät halua kuulua yhteisöön, joka antaa hengellisiin kysymyksiin valmiita vastauksia.*
- *Ihmille on tärkeää saada määritellä itse, millaista on heille merkityksellinen kristillisyys.*
- *Kaikkien ihmisten (ei vain omien jäsentensä) auttajana profiloituminen lisää kirkon jäsenmäärää.*
- *Ihmisten näkemyksiin kirkon uskottavuudesta vaikuttaa erityisesti se, miten he kokevat kristillisten arvojen näkyvän sen toiminnassa ja päätöksissä.*
- *Kirkon kiinnostavuutta lisää se, että kirkko ottaa aktiivisesti kantaa yhteiskunnallisiin teemoihin.*

Yhteenveto strategisten olettamusten kommentoinnista

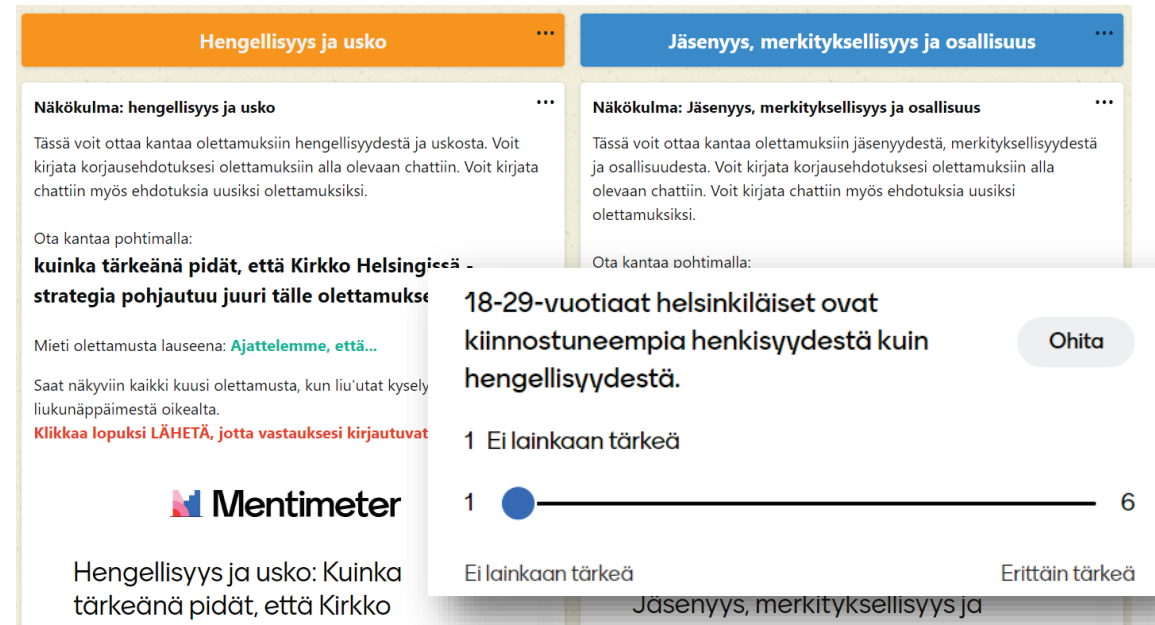
Seuraavilla sivuilla on esitetty yhteenveto Tulevaisuuspäivässä eniten ja vähiten kannatusta saaneista olettamuksista sekä avoimista kommenteista teemoittain. Tuloksia lukiessa on syytä huomioida, että joissakin teemoissa vastausten hajonta oli vähäistä ja kaikki olettamukset saivat suhteellisen vahvaa kannatusta. Näissä teemoissa violettia värikoodia ei ole käytetty väärinymmärrysten välttämiseksi.

Tulokset on värikoodattu seuraavasti:

Vahvimmin kannatusta saaneet olettamukset

Heikoimmin kannatusta saaneet olettamukset

◆ Paljon hajontaa keränneet olettamukset

Kuinka tärkeänä pidät, että Kirkko Helsingissä -strategia pohjautuu juuri tälle olettamukselle?
(vastaukset asteikolla 1–6)

Hengellisyys ja usko

- 18-29-vuotiaat helsinkiläiset ovat kiinnostuneempia henkisyudesta kuin hengellisyydestä.
- Ihmisille on tärkeää saada määritellä itse, millaista on heille merkityksellinen kristillisuus.
- ◆ Ihmiset etsivät hengellisistä yhteisöistä elämäänsä suoritusvapaata aluetta ja armollisuutta.
- ◆ Hengellisyys ja usko ovat helsinkiläisten tärkein syy kuulua kirkkoon.
- ◆ Ihmiset eivät halua kuulua yhteisöön, joka antaa hengellisiin kysymyksiin valmiita vastauksia.
- ◆ Nykypäivän ihmisten hengellisyys vierastaa instituutioita.

Vahvimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)

Heikoimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)

◆ Paljon hajontaa

Huomioita vastauksista ja palautteesta:

- Kirkon sanoman linkittyminen ihmisten elämässä relevantteihin kysymyksiin keskeistä
- Vuoropuhelun käymisen ja omille tulkinnoille tilaa jättämisen merkitys
- Syyt kuulua kirkkoon hyvin moninaiset; riippuvat yksilöstä ja elämäntilanteesta – toisaalta henkilö voi arvostaa kirkkoa, vaikkei olekaan sen jäsen
- Kirkollisten toimitusten näkyvyys ja merkitys ihmisten elämänkaarella: ”kirkon paras käyntikortti”
- Rajanjako ”henkisyys – hengellisyys” vaikea ja monitulkintainen
- Hengellisyyden ja uskon teemassa tärkeä tunnistaa myös ne asiat, jotka ovat kirkolle muuttumattomia ajasta riippumatta

Jäsenyys, merkityksellisyys ja osallisuus

- Nuoret aikuiset (20–35-vuotiaat) ovat kirkon tulevaisuuden kannalta keskeisin ikäryhmä.
- Ihmiset sitoutuvat vahvemmin niihin yhteisöihin, jotka rajaavat toimintansa omille jäsenilleen.
- Evankelis-luterilainen kirkko ei kiinnosta Helsingin kasvavaa vieraskielistä väestöä.
- Ihmisten tarpeiden kuunteleminen ja niihin reagoiminen on edellytys kirkon jäsenmäärän kasvulle.
- Kirkko ei pysty vaikuttamaan jäsenmääränsä kehitykseen omalla toiminnallaan.
- Enemmistö kirkon jäsenistä odottaa tulevansa kohdatuksi henkilökohtaisesti kirkon toiminnassa.

Vahvimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)

Heikoimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)

◆ Paljon hajontaa

Huomioita vastauksista ja palautteesta:

- Tarvelähtöisyys ja henkilökohtaisesti kohdatuksi tuleminen vahvimpia olettamuksia
- Muita teemoja selkeämpiä tulkintoja: **toiminnan ei pitäisi suuntautua vain omiin jäseniin**; toisaalta **kirkolla on keinoja** vaikuttaa jäsenmääräänsä omalla toiminnallaan
- Suurkaupungissa henkilökohtainen kohtaaminen vaikeampi kuin maaseudulla, jossa tiiviimmät yhteisöt ja vähemmän vaihtuvuutta henkilöstössä → **kohtaaminen vaatii resursseja**
- Merkitystä sillä, kuka käyttää kirkon ääntä (vrt. vaikuttaminen jäsenmäärällä omaan toimintaan)
- Nuorten aikuisten jäsenyyden kannalta edellytykset luodaan jo lapsikasteissa
- Ikäryhmäkysymys vaikea: eri ikäryhmät jakautuvat kaupungissa epätasaisesti, toisaalta kirkon olemuksessa palvella kaikkia
- Keskeistä tunnistaa eri ikäryhmissä tekijät, jotka vaikuttavat **merkityksellisyyden kokemukseen**

Lähimmäisenrakkaus ja auttamistyö

- Kirkon tärkein tehtävä on auttaa heikoimmassa asemassa olevia.
- Kaikkien ihmisten (ei vain omien jäsentensä) auttajana profiloituminen lisää kirkon jäsenmäärää.
- Kasvavat tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierot lisäävät vastakkainasettelua ja syrjäytymistä tulevaisuudessa.
- **Kirkon auttamistyön rooli kasvaa yhteiskunnan arvojen koventuessa.**
- Kirkolta odotetaan konkreettisia toimia, kun kansainväliset kriisit heijastuvat helsinkiläisten elämään.
- **Aktiivinen viestintä kirkon auttamistyöstä lisää helsinkiläisten kiinnostusta kirkkoa kohtaan.**

Vahvimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)
 Heikoimmista kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)
 ◆ Paljon hajontaa

Huomioita vastauksista ja palautteesta:

- Kaikki olettamukset saaneet varsin paljon kannatusta (heikoimmallakin 4,6/6)
- Lähimmäisenrakkaus ja auttaminen kirkon perustehtävä (vrt. **rakkauden kaksoiskäsky**)
- Kriiseihin vastaaminen Helsingin seurakuntia laajempi kysymys
- **Auttamistyön monitulkintaisuus:** ei vain taloudellista tukemista, vaan mm. tunnetta hyväksytyksi tulemisesta
- Verkostojen ja vapaaehtoistyön merkitys alkaa näkyä myös kirkon diakoniassa ja auttamistyössä
- Viestinnän merkitys **tehdä näkyväksi kirkon laajaa toimintaa** yhteiskunnassa
- Yksittäisiä muokausehdotuksia: mm. ”aktiivinen ja **arvostava** viestintä”, ”lisää kiinnostusta ja **ymmärrystä** kirkkoa kohtaan”

Talous ja tilat

- Talouden sopeuttamistoimet ovat välttämättömiä Kirkolle Helsingissä.
- Helsinkiläiset pitävät tärkeänä, että rahaa kohdennetaan ensisijaisesti kirkkorakennuksista ja hautausmaista huolehtimiseen.
- Kirkon jäsenmäärän laskun kääntäminen vaatii sitä, että resursseja kohdennetaan nykyistä tarvelähtöisemmin.
- Seurakuntayhtymän tukipalvelujen kehittäminen ja tehostaminen on tärkeää seurakuntien toimintaedellytysten kannalta.
- Kirkon tilojen kokonaisuutta tulee supistaa niin, että jäljelle jäävät tilat sijaitsevat julkisen liikenteen solmukohdissa.
- Kirkon tilojen tarjoaminen alueen asukkaiden ja toimijoiden ei-hengelliseen käyttöön lisää kirkon kiinnostavuutta.

Vahvimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)
Heikoimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)

◆ Paljon hajontaa

Huomioita vastauksista ja palautteesta:

- Vastauksissa varsin paljon hajontaa; moniin kysymyksiin ehkä **vaikea ottaa kantaa**
- Tilojen käyttöön ja tilakysymyksiin liittyy vahvasti **yhteistyö muiden kumppanien kanssa**; tilalinjaukset vaikuttavat yhteistyömuotoihin
- Syy-seuraussuhteet eivät suoraviivaisia; jäsenmäärä ei ainoa mittari
- **Eroteltava keino- ja tulostavoitteet**: mitkä olettamuksista ovat välineitä tavoitteiden saavuttamiseksi, mitkä taas tavoitteita itsessään?
- Tilakysymykset nostavat esiin **vastakkainasettelua ja alueellisia eroja** – yhtenäisyys ja reilut periaatteet tärkeitä, myös tilojen sijoittelussa tasaisesti ympäri kaupungin
- Taloudellisten päätösten tulisi **pohjautua dataan**
- Jatkuva sopeuttaminen tai ”hengiltä säästäminen” vaikuttaa kielteisesti **työympäristöön ja identiteettiin** – painotus puhua tasapainosta sekä laajentaen että supistaen

Yhteiskunta, arvot ja dialogi

- Ihmisten näkemyksiin kirkon uskottavuudesta vaikuttaa erityisesti se, miten he kokevat kristillisten arvojen näkyvän sen toiminnassa ja päätöksissä.
- Yhteiskunnallisen vastakkainasettelun kasvaessa ihmiset odottavat kirkolta arvojohtajuutta.
- Kirkon suhtautuminen vähemmistöjen asemaan vaikuttaa merkittävästi kirkkoon kuulumiseen.
- Kirkon kiinnostavuutta lisää se, että kirkko ottaa aktiivisesti kantaa yhteiskunnallisiin teemoihin.
- Monikulttuuristuminen ja moniarvoistuminen edistävät evankelis-luterilaisen kirkon toimintaedellytyksiä Helsingissä.
- Kirkon jäsenkato ei pysähdy, jos se ei tuo julki yksiselitteistä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon viestiä.

Vahvimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)
 Heikoimmin kannatusta saaneet (1–2 olettamusta)
 ◆ Paljon hajontaa

Huomioita vastauksista ja palautteesta:

- Kaikki olettamukset saaneet varsin paljon kannatusta (matalinkin 4,5/6)
- Erityisesti monikulttuurisuus- ja moniarvoisuus-olettamus kerännyt paljon hajontaa
- **Yhdenvertaisuus- ja vähemmistöolettamuksissa** varsin vähän hajontaa: selvä viesti tärkeydestä
- Arvojohtajuuden tulee pysyä **erossa puoluepolitiikasta** – painotus etiikkaan ja ihmisen puolella olemiseen
- Kirkon kannanottojen tulee olla julkisia, ts. **näkyä myös ulospäin** eikä vain aktiiviselle sisäpiirille
- Viestinnän ja vaikuttamisen yhteiset pelisäännöt tärkeitä
- Vaaditaan **keskustelua ja vuoropuhelua**, ei vain ”oikeassa olemista” – toisaalta harvoin kysymyksiin on yhtä oikeaa vastausta
- Arvokeskustelun osittaisena haasteena kirkon itsensä moninaisuus ja moniäänisyys – **kuka käyttää kirkon ääntä ja mistä?**

Palautekyselyn antia 22.11. mennessä

47 vastaajaa

Arvosanoja toteutukselle

- **Hybriditoteutus:** keskiarvo 7,7. Minimi 2,0, maksimi 10,0, mediaani 8,0.
- **Ruokailujärjestelyt:** keskiarvo 7,7. Minimi 0,0, maksimi 10,0, mediaani 9,0.
- **Opastus ja informaatio:** keskiarvo: 7,4. Minimi 1,0, maksimi 10,0, mediaani 8,0.
- **Aamupäivän yhteinen ohjelma:** keskiarvo: 8,2. Minimi 2,0, maksimi 10,0, mediaani 8,0.
- **Aamupäivän työpajat:** keskiarvo: 7,4. Minimi 4,0, maksimi 10,0, mediaani 8,0.
- **Iltapäivän ohjelma;** keskiarvo 7,5. Minimi 4,0, maksimi 10,0, mediaani 8,0.

Muuta palautetta

- Tulevaisuuspäivä täytti monien asettamat tavoitteet onnistuneesti.*
 - Antoisuus, ajatusten herättäminen, keskustelujen laatu ja syvyys
 - Toisaalta: syvällinen vuorovaikutus kaipaa enemmän aikaa
- Päivä vastasi monipuolisesti osallistujien odotuksiin, tarjoten tilaisuuden merkitykselliseen vuorovaikutukseen ja keskusteluun.

Palautteen koonti: tärkein oivallus*

- Positiivinen vire:
 - "Tämä työ tulee onnistumaan!" – Vahva usko ja innostus yhteiseen menestykseen.
- Yksilön merkitys:
 - "Myös minun mielipiteilläni on merkitystä" – Yksilön ääni ja vaikutusvalta korostuvat.
- Innostava alusta jatkolle:
 - "Tästä varmasti kypsyy hyviä ajatuksia jatkoon!" – Päivä antoi hedelmällisen pohjan tulevaisuuden pohdinoille.
- Ulkopuolisen näkökulma:
 - "Perttu Pölösen puheenvuoro tarjosi paljon ajateltavaa" – Ulkopuolisen näkökulman inspiroiva vaikutus.
- Monipuolinen ajattelu:
 - "Luottamushenkilöt hyvin eri tavoin ajattelevia. Halutaan paljon samaa. Hienoa nähdä tämä." – Erilaiset näkemykset kohtaavat, mutta yhteiset tavoitteet yhdistävät.
- Kohtaamiset rakentavat:
 - "Dialogi rakentaa yhteistyötä ja ymmärrystä. Kokousten lisäksi tällainen työskentely tuntui merkitykselliseltä ja ehkä jonkin verran vaikuttavaltakin." – Kohtaamiset ja rakentava vuoropuhelu vahvistavat yhteisöä.

Strategiaprosessin seuraavat askeleet

Strategiassa siirrytään nyt valintojen määrittelyyn

Ohjaava ja merkityksellinen strategia ei voi tavoitella kaikkea, vaan sen täytyy olla rajattu. Strategiassa tavoiteltavaa muutosta kuvaavat **valinnat eli strategian painopisteet**.

- Valinta pitää sisällään aina selvästi määritellyn **tavoitteen** sekä **mittarit**, joilla tavoitteen saavuttamista voidaan todentaa.
- Tavoite ja mittarit ovat kytköksissä taustalla vaikuttaviin **olettamuksiin**, jotka perustelevat tavoitteen relevanssin ja paikkansapitävyyden.

Strategisten valintojen määrä vaihtelee, mutta tärkeintä on, että ne ovat yksiselitteisiä, selkeitä ja peruteltuja. Tavoitteenamme on määritellä uuteen strategiaan **3–5 valintaa**.

Aikataulu on suunniteltu siten, että yhteinen kirkkovaltuusto voi tehdä päätökset strategian valinnoista **tammikuun 2024** kokouksessaan.

Mitä tapahtuu seuraavaksi?

- Strategian työnyrkki analysoi Tulevaisuusryhmän, johtajiston ja puheenjohtajiston ohjauksessa Tulevaisuuspäivän tuotoksia suhteessa aiempaan strategia- ja tutkimusaineistoon ja tuottaa materiaaleja iltakouluun ja muihin työskentelyihin.
- Seurakuntien ja yhteisten palvelujen työntekijöillä on mahdollisuus antaa näkemyksiä strategian visioon.
- Yhteinen kirkkoneuvosto ja kirkkoherrat työstävät strategian valintoja iltakoulussaan 30.11.
- YKV käsittelee strategian tilannekatsauksen 14.12. kokouksessaan ja päättää valinnoista 25.1.2024 kokouksessaan.